

Sid 2 **LEDAREN:** Åsiktsolikhet behöver få finnas i kyrkan. Att både män och kvinnor kan vara präster är däremot en gemensam trafikregel alla måste följa.

TORSDAG 13 DECEMBER. NR 50/2018

Jag vill ha en ofångad fjäril kvar!

Sidan 9

Insiktsfull rapport från egna bubblan

Sidan 8

Harms-Aalto vill sänka kyrkans tröskel

Sidan 4

Överraskades
Sidan 2

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

Väckelse- rörelser besvikna över svar

Ärkebiskopens linje väcker besvikelse hos dem som hoppats på nya öppningar i ämbetsfrågan.

Sidan 5

Krafterna tog slut

Sidan 6

Veckans knåp:
Psalmväven

Sidan 10

Den röda tråden i kyrkoåret

Sidan 11

Har mina barn en framtid?

Sidan 15

Vem var Staffan?

Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Kvinna = präst, man = präst

TRETTIO ÅR har gått. De första kvinnorna vigdes till prästtjänst år 1988. Beslutet resulterade i jubel för många – och samvetskval för andra. Det hade föregåtts av segslitna teologiska brottningar. Slutligen gav kyrkomötet grönt ljus, efter att ha behandlat frågan i flera sessioner.

Trettio år senare grumlats det som borde vara ett klart och tydligt uppdrag fortfarande av något som för de allra flesta upplevs som ett trött gruffande.

Vad är det som föranleder 28 kyrkomötesombud att vända sig till biskoparna med en vädjan om särvigningar av män som inte kan samarbeta vid altaret med kvinnor och med en önskan om att få använda kyrkans utrymmen för specialsamlingar för medlemmar som hyser samma syn?

Varför tycks den här frågan aldrig ”gå över”? Ingen med självbevarelsedrift skulle hasta sig ut i tidningspalterna i dag med en seriös undran över om kvinnor faktiskt borde ha rösträtt i Finland eller tillåtas jobba som lärare i våra grundskolor.

PÅ ÅTTIOTALET var det både ett och annat brudpar som fick sin första hela servis i gåva. De allra mest pragmatiska kontrollerade fabrikörernas produktionsgarantier. En av de världsberömda porslinsfabrikerna har en evigt grön serie som fortfarande garanterar femton års tillgänglighet av deras varor. Tallrik från år 1980 är samma tallrik 2018.

Vid samma tid erbjöd den evangelisk-lutherska kyrkan en undervisning som på många punkter varken var standardiserad eller hållbarhetsgaranterad: som synen att prästämbetet var för män. Den undervisades till unga män som sedan blev präster i kyrkan – och som fick se kyrkan gå in för en annan väg när deras prästbana stod i zenit. De har gjort goda insatser som herdar och själavårdare på olika håll i landet.

Å ena sidan kan man därför tycka att de, ja, blev lite lurade och att garantin svek. Å andra sidan är det något som gått snett i kyrkans teologiska liv när förmågan att ständigt och konstruktivt reflektera över lära och tro inte har blivit större än en kvalitetsstämpel under en porslinsallrik. Tron är inte statisk. Var och en är ansvarig för sitt tänkande.

Det man trodde var rätt kan förändras. En del kan till och med gå i kras. Och det är inte någons fel.

DÄRFÖR HAR varsamheten med de samvetsömma männen också engräns. I kyrkliga möten har präster år efter år fått yttra sin vända över ”det här problemet i vår kyrka” medan kvinnliga kolleger, ”problemen”, tigande suttit ett par stolsitsar bort. Årkebiskop Luoma levererade ett mildt formulerat och upp till tolkningen lämnat nej till de 28 undertecknade häromveckan. Det kunde ha varit tydligare. Det här borde vara en icke-fråga numera. Kvinna och präst. Man och präst.

Muttra får man. Det är en individuell frihet, inte ens i den lutherska kyrkan kan alla tänka kollektivt. Tvärtom borde det finnas större frihet att tänka själv just bland Luthers arvtagare. Men just här går det inte att köra både lite på höger och på vänster sida av vägen längre.

Konstigare än så är det inte.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: LILLEMOR ENLUND

”Det skulle vara viktigt att i stället kunna vara i det enkla, där det inte hela tiden händer något.”

Tiden måste inte alltid vara fylld

Lillemor Enlund har hela livet vetat att hon vill jobba med barn. Hon utsågs nyligen till ”Årets Närpesbo” för sitt arbete med barn och barnfamiljer. – Det var en chock och jag förstod ingenting då de berättade det för mig, säger Lillemor Enlund om sin färska utmärkelse.

TEXT OCH FOTO: JOHANNA GRANLUND

Hon utsågs till ”Årets Närpesbo” av Svenska kvinnoförbundet i mitten av november och säger att hon känner sig både hedrad och tacksam när hon nu har haft tid och hunnit smälta utmärkelsen.

Så här lyder en del av motivering: ”Många, många barnfamiljer har hon lyssnat till och hjälpt. Oberoende av vilken tro och härkomst människorna har så ställer hon upp. Hon gör det inte på grund av sitt jobb utan från sitt hjärta.”

Själv ser hon det ändå som att hon faktiskt gör sitt jobb. Hon är barnledare i Närpes församling, men är just nu tjänstledig och jobbar på Tölby daghem. Hon har försökt ta sig tid att lyssna och ge råd, lägga märke till föräldrar som har behövt lite extra tid och vara närvarande även om någon har råkat höra av sig då hon haft en ledig dag.

– Tänk att det blev uppmärksammat på det här sättet! Det finns många andra som jobbar med barn som skulle vara minst lika förtjänta av en utmärkelse, säger hon.

Konsten att glädjas åt det man har
Lillemor Enlund ser två frågor som idag är extra utmanande för barnfamiljer: hur de ska använda sin tid och hur de ska förhålla sig till sociala medier.

– Vi har samma mängd tid till vårt förfogande som vi alltid har haft, men

numera verkar många tycka att tiden alltid måste vara fylld. Det skulle vara viktigt att i stället kunna vara i det enkla, där det inte hela tiden händer något. Visst är det bra att låta barnen ägna sig åt sina intressen, men det blir väldigt snabbt för mycket program.

De sociala medierna för med sig både gott och ont. Till nackdelarna hör att man hela tiden översköljs av tillrättlagda scenarion som får en att tro att livet måste vara på ett visst sätt och att alla andra alltid har det så bra.

– Då ligger det nära till hands att man alltid går runt och är missnöjd, vilket också barnen uppfattar. Det påverkar hela familjen.

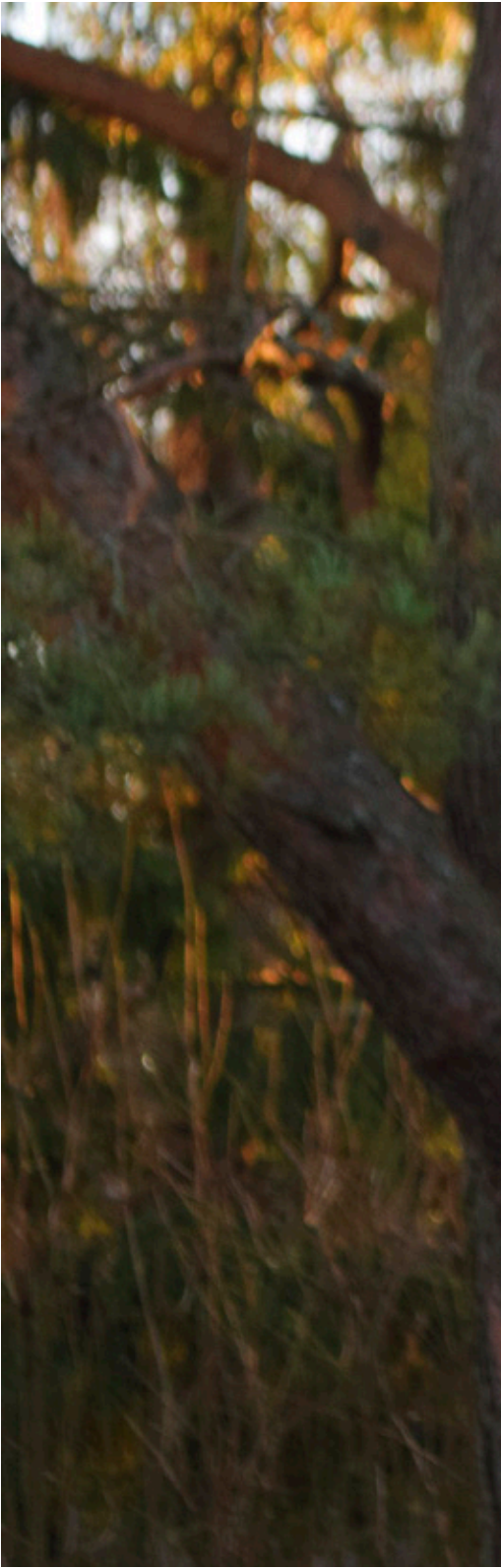
Motmedlen heter tacksamhet och förnöjsamhet – att stanna upp och se vad man faktiskt har och sedan glädjas åt det.

– De flesta har faktiskt basbehoven som hem, mat och kläder uppfyllda. Dessutom kan alla hitta något extra glädjeämne, någon liten guldkant, att vara tacksam för varje dag.

Utmattningen lärde henne vila

Själv har Lillemor Enlund alldeles nyligen börjat lära sig tacksamhetens svåra konst. För att hon skulle komma därhän behövdes en sjukskrivning på grund av utmattningssymptom.

– Även om utmattningsdiagnosen följdes av en jobbig period är jag glad

över att ha fått den lärdomen. Jag lärde mig också att ta det lugnt. Nuförtiden kan jag lägga mig och vila mitt på dagen om jag känner mig trött, säger hon.

Då hon blev sjukskriven hade hon varit familjedagvårdare, varit hemma med de egna barnen och därefter arbetat som barnledare i Närpes församling i femton år. Att återvända till jobbet efter sjukskrivningen kändes okej, även om hon redan tidigare hade börjat fundera på att ta en paus och göra något annat.

– Jag tänkte att Gud nog kommer att ordna det där, minns hon. Vid ett tillfälle höll jag en sångstund vid Tölby daghem och då undrade personalen om jag trodde att min dotter, som är barnträdgårdslärare, skulle ha möj-

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	tfn 040 831 3599 Redaktörer e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ulrika Hansson tfn 040 831 6322 Christa Mickelsson (tjänstledig) Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599 Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545 Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Emelie Wikblad tfn 040 831 6836 Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902
Redaktionen i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 redaktionen@kyrkpressen.fi		Utgivare: Fontana Media Ab Bank: Danske Bank IBAN: FI34 80001301158540 BIC: DABAFIHH
Redaktionen i Österbotten Normalmmsgatan 21 A, 68600 Jakobstad		Paradbild: Julkort efter målning av Hjalmar Arleman Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSREGISTER

Därför får du Kp som adresserad post Kyrkpressen adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR). Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha Kp. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.
--

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonssredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi Annonsspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm + Moms 24% Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms. Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per	telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Annonss-deadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning. Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ludvig Andersson, tfn 044 050 3020, Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 €. Utlandet 84 € ISSN 0356-1275
---	---

lighet att ta ett vikariat. Vikariatet passade inte ihop med dotterns andra åtaganden och det slutade med att Lillemor Enlund själv plötsligt såg sig som barnträdgårdslärarvikarie. – Egentligen hade jag tänkt tillbringa tjänstledigheten på ett lite lugnare sätt, men jag har jättefina kollegor och tycker det funkar riktigt bra! Hon får glädje och nya krafter tillsammans med familjen och vännerna och i kristen gemenskap i olika former. En personlig relation till Jesus, uttryckt i bön och gudstjänst, hör till de saker hon ser som viktigast i livet.

Vill förmedla trygghet
Som barn skrev Lillemor Enlund all-

ÅRETS NÄRPESBO
Lillemor Enlund sjunger i hela fyra körer. – Jag tycker både om det sociala i att sjunga i kör och om budskapet i sångerna. Musiken ger glädje både åt mig och åt dem som lyssnar, säger hon.

tid sjukskötare eller barnskötare på linjen för vad hon ville bli i Mina väner-böckerna. – Även om det är tungt att arbeta med barn – för det är det absolut – så får man så mycket tillbaka: roliga kommentarer, glädje och tillfredsställelsen i att se att det man försöker lära dem går hem, konstaterar Enlund. Hon uppskattar att få vara kreativ och att tillbringa mycket tid utomhus i arbetet med barnen. I församlingens tjänst tillkommer ytterligare en dimension. Hon fascineras av bibelberättelserna och lär gärna ut dessa åt barnen. Hon vill också förmedla den trygghet man får av att veta att Gud är med hela tiden. Nu, under tiden på dagis, får de kristna aspekter-

na inta en lite mera undanskymd plats. Trygghet och goda värderingar vill hon ändå alltid försöka sprida. – Jag vill att alla barn ska få känna att de är bra som de är, att det är värdefulla. Alla behöver få känna sig sedda och få närhet. Jag brukar ofta tänka på hur Jesus tog barnen i famnen och rörde vid dem. Orden är inte alltid det viktigaste. Drivkraften för Lillemor Enlund är en önskan om att alla barn och barnfamiljer ska ha det bra. – Småbarnstiden är så viktig och går så snabbt och alla borde få chansen att må bra under den tiden. Om jag och alla andra som jobbar med barn kan hjälpa familjerna en bit på vägen ska vi göra det.

LILLEMOR ENLUND

BOR I NORRNÄS, NÄRPES.

FAMILJEN BESTÅR AV MAKEN ANDERS, SONEN PETTER, SONEN VICTOR MED SAMBON JULIA OCH DOTTERN EMILIA MED MAKEN DAVID.

FRITIDEN FYLLS AV KÖRSÅNG, MOTION, HANDARBETE, PYSSEL OCH LÄSNING. FAMILJEN HAR EN VÄNFAMILJ FRÅN AFGHANISTAN SOM DE TRÄFFAR REGELBUNDET.

Kyrkpressens chefredaktör premieras

MEDALJ. May Wikström, chefredaktör för Kyrkpressen och vd för Fontana Media, har fått kyrkans egen utmärkelse Pro Ecclesiamedaljen för sitt förtjänstfulla arbete. Kyrkostyrelsen beviljar årligen medaljen åt ett antal personer som gjort värdefulla insatser för kyrkan. Mottagarna kommer från alla stift i den evang-

elisk-lutherska kyrkan. – Totalt överraskad och mycket glad! Som tonåring valde jag journalistiken. Inte kunde jag ana att det skulle bli ett yrkesliv i den här kombinationen för min del. Det är snart 28 år sedan jag första gången steg in i huset som Kp:s sommarredaktör, säger Wikström. Hon ser Fontana Media

och Kyrkpressen som viktiga för Borgå stifts identitet och tar utmärkelsen som erkännande även för det. Wikström jobbade länge som förlagsredaktör och utgivningschef. År 2010 tillträdde hon som chefredaktör för Kyrkpressen. Sedan år 2013 är hon också vd för Fontana Media. ULRIKA HANSSON

MAF godkändes inte

MISSIONSORGANISATION. Vid sitt möte senaste vecka beslöt biskopsmötet att inte rekommendera för kyrkomötet att Suomen Lähetyslentäjät ry (MAF Finland) godkänns som kyrkans missionsorganisation. I motiveringen till beslutet konstaterar biskopsmötet att föreningen inte fyller de krav som ställs

för att den ska godkännas som missionsorganisation, enligt det beslut som kyrkomötet fattade i maj 2018. Biskopsmötet uppmanar kyrkans missionsorganisationer att oftare än hittills samarbeta också med andra missionsorganisationer än de som gjort grundavtal med kyrkan.

Redo att satsa tid och möda på församlingen

NYVALD. Martina Harms-Aalto vill jobba för en församling som har högt till tak, låg tröskel och inget skräp som sopats under mattan.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVADS**

Martina Harms-Aalto, verksamhetsledare för föreningen Finlandssvenskt samarbetsforum, var en av röstmagneterna i församlingsvalet i november. Hon fick 303 röster i valet till Gemen-samma kyrkofullmäktige och 172 röster i valet till församlingsråd.

Hon tror att röstvägen delvis beror på att hon är bekant från lokalpolitiken och från organisationssammanhang.

– Men jag hoppas också att det har att göra med att människor vet att förändring tilltalar mig och att jag inte är rädd för förändringar – förändringar sker vare sig man vill det eller inte.

Sedan hon döptes har Harms-Aalto varit medlem i Deutsche Gemeinde, men när det blev dags att kandidera i församlingsvalet blev hon medlem i Johannes församling.

– Jag har sett att det finns rum för mig, och kanske till och med en beställning

Bot mot ensamhet

Hon tänker sig att de som röstat på henne ser henne som en liberal och tolerant kraft. Hon har fått en del signaler som tyder på att en del av dem som gav henne sin röst aldrig tidigare röstat i församlingsvalet.

– Jag har funderat mycket på det här med kyrkan och förändring. Det finns människor som känner att det är smärtsamt att kyrkan förändras, det kan kännas dogmatiskt eller teologiskt besvärligt. Då måste man fråga sig var vi skulle vara idag om kyrkan inte skulle ha förändrats alls under de senaste 2 000 åren. Hur skulle den kyrkan se ut, var är den rätta punkten att stoppa utvecklingen? Jag tror inte att den punkten finns.

Hon menar att kyrkan är tvungen att vara samhällstillvänd om den vill att

någon ska lyssna på det budskap den vill föra fram.

– Om man vill att större skaror ska söka sig till kyrkan måste man använda ett språk som moderna människor förstår.

Tror du att det finns något som en typisk storstadsförsamling som Johannes kan göra för att inte förlora de medlemmar som har väldigt lösa band till kyrka och församling?

– Jag har funderat mycket på en sak som jag vet att också varit aktuell i Johannes: den tilltagande ensamheten i samhället. Det är en ensamhet som inte är knuten till var du bor och vem du råkar vara. Människor kan vara ensamma fast de lever med någon. I vår längtan efter gemenskap finns mycket som skulle kunna bli verksamhet i en församling, förutsatt att vi hittar det rätta sättet att nå ut.

Och hur gör man det? Hon har inga lätta svar på den fråga som de flesta församlingar ställer sig just nu.

– Men jag tror det måste vara kravlöst. I en värld där folk har lättare att prata om sex än religion måste man hitta ett språk och en stämning av att det är högt i tak, så att folk inte blir skrämda genast i början. För den som inte varit i kyrkan på länge är tröskeln att gå i en högmässa enorm.

Hon menar inte att kyrkan ska vara en basar där alla får beställa vad de vill, men nog ett ställe där man blir tillfrågad om vad man behöver.

– Hyser jag en barnslig övertro på att just jag ska kunna göra en jättestor förändring? Nej. Jag är ju bara en av medlemmarna i församlingsrådet. Jag ser det mer så att jag blivit ledd i den här riktningen och nu sätter jag ner möda och tankearbete och energi på att göra vad jag kan.

MARTINA HARMS-AALTO har haft svårt att förlåta sitt femton-sextonåriga jag för att hon inte såg de övergrepp som skedde i församlingen.

Det som inte får ske

Att hon nu är redo att satsa tid och energi på att jobba för församlingen har att göra med att hon känner sig kallad att göra det.

– **Astrid Segersven** sa en gång till mig att gå i beredda gärningar, och det tyckte jag var något av det finaste någon någonsin sagt till mig. I den förtröstan har jag försökt leva.

Hon möter ibland människor som är ganska förvånade över att upptäcka en sådan sida hos henne. Är hon alltså religiös?

– I Grankulla, där jag växte upp, upplevde jag att det mest aparta man kunde göra för att sticka ut var att bli församlingsaktiv. Jag hade ett behov av att vara apart så jag sökte mig till ungdomsverksamheten i församlingarna i Esbo och Grankulla.

Många år senare uppdagades att en

församlingsanställd utnyttjat och trasslat flickor i precis de sammanhang där Harms-Aalto själv var aktiv.

– Skulle jag ha vetat vad som hände under de åren i den församlingen, sådant som inte tålde något som helst dagsljus och var kriminellt, så hoppas jag att jag hade gjort något åt det. När jag som vuxen fått veta om det som hänt har jag använt ganska mycket tid för att förstå varför ingen förstod vad som pågick. Och jag har haft svårt att förlåta mitt femton-sextonåriga jag för att jag inte såg. Men jag såg inte.

Sopa inte under mattan

Hon påpekar att det inte bara är i kyrkliga sammanhang som man längtar efter att få sopa besvärliga incidenter under mattan.

– Det är lite av ett minoritetsbeteende. Man ska inte stöka till det för det

KOMMUNIKATION PRIS

Prisbelönt HS-reporter

Kyrkostyrelsen har beviljat Kyrkans kommunikationspris 2017–2018 till **Anna-Stina Nykänen**, journalist på Helsingin Sanomat. Ärkebiskop **Tapio Luoma** överräckte kommunikationspriset i Kyrkans hus den 11 de-

cember 2018. I sina texter har Nykänen upprepade gånger lyft fram och betonat ämnen som reflekterar den värdegrund som har sitt ursprung i kyrkans grundbudskap.

Under 2017 lyfte Nykänen speciellt väl fram betydelsen av reformationens märkesår och den 500

år långa process som ledde fram till reformationen, dess följder och styrkor i såväl det finländska som andra

ANNA-STINA NYKÄNEN är journalist på Helsingin Sanomat.

FOTO: AARNE ORMIO / KYRKANS BILDBANK

samhällen som påverkats av reformationen.

Kyrkostyrelsen delar ut priset var annat år till personer som i sin kommunikation på ett förtjänstfullt sätt för fram det kristna budskapet, kristen kunskap eller livsvärden som är förenliga med den kristna tron. Prissumman är 7 500 euro.

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale

Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi

www.nordicsale.fi

blir så dålig stämning. Jag har upplevt att man i organisationer lätt tänker att vi inte ska blanda in jurister, för det blir så dyrt. Nu är jag visserligen gift med en jurist och därför partisk, men jag kan säga att det som verkligen blir dyrt är om du inte blandar in jurister. Det kostar också annat än pengar.

Hon påpekar att övergreppen i Esbo svenska församling sköttes bra sedan när man äntligen tog itu med dem.

- Men varför tog det så länge?

Samtidigt finns det andra frågor där hon känner att präster och församlingar varit otroligt modiga.

- När samhället och våra beslutsfattare stuckit huvudet i busken eller fattat katastrofala beslut har församlingar gjort mycket för de svagaste. Kyrkor och församlingar har gjort mycket för att ta hand om människor utan några som helst rättigheter.

För några år sedan ordnade hon en konsert i Johanneskyrkan till förmån för flyktingar. Över 800 personer kom.

- Den typens mobilisering kan man inte göra varje vecka, men alla de där människorna finns därute. Hur tar man vara på den kraften? Skulle den kunna bli verksamhet? Hade jag varit aktiv i församlingen då konserten ordnades hade jag sagt: I det här hörnet kan du anmäla dig till det här, i det här hörnet till det där, och här kan du få själavård. Lite som i Tomasmissan.

De tre Helsingforsförsamlingarna är ganska nischade, och Johannes församling är den som uppfattas som ”högkyrklig”. Vad tror du om det?

- Jag är inte helt säker på att jag ens förstår vad begreppet ”högkyrklig” innebär. Till den delen jag förstår det är jag inte väldigt högkyrklig själv. Om

man med högkyrklighet menar att det är viktigt att till exempel i högmässan göra saker på ett visst sätt så är det just sådant som kan skapa ett avstånd, det kan vara ett sätt att stöta bort människor. Om de uttrycken känns väldigt viktiga kan man kanske fundera på om de kan finnas där tillsammans med andra uttryck.

Hon påpekar att det blåst en del kring Johannes församling och att den blåsten verkar ha avtagit något.

- Blåser det fortfarande där inne så kommer jag att veta om det snart.

Men hon vill inte komma med deklamationer förrän hon bekantat sig med församlingens arbete inifrån. Det som hon kan säga redan nu är att hon är beredd att satsa tid och möda på sitt engagemang.

- Jag har inte ställt upp i det här valet för att vara en gummistämpel.

UTNÄMNING KYRKOSTYRELSEN

Grönqvist ansvarig för själavård

Kyrkostyrelsen anställde i slutet av november kaplaken i Västabolands svenska församling **Sara Grönqvist** som sakkunnig i själavård vid Kyrkans central för det

svenska arbetet. Hon tillträder i januari 2019. Grönqvist kommer att arbeta med Samtalstjänsten och själavårdsschaten. Utöver det ska hon utveckla nya former för samtalshjälp och själavård

på nätet. Grönqvist anställs för tiden 1.1.2019–31.12.2021. Ansvar för Samtalstjänsten i södra Finland har tidigare legat hos Helsingfors kyrkliga samfällighet medan verksamheten i Östernbotten har skötts av fri-

villiga verksamhetsledare i prosterierna. Från början av nästa år kommer Kyrkans central för det svenska arbetet att ha helhetsansvaret för Samtalstjänsten och fortsätta att integrera själavårdsschatten och andra former av själavård och samtalshjälp på nätet i verksamheten.

Väckelserörelse förutspår ökad splittring

PRÄSTÄMBETET. ”Slitna fraser”, är väckelserörelsernas reaktion på ärkebiskop Tapio Luomas uttalande gällande ämbetsfrågan.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

I början av november skickade 28 kyrkomötesombudet brev till biskoparna. I brevet talade de för att ge dem som inte anser att kvinnor ska vara präster mer livsrum i kyrkan. De förde fram två konkreta önskemål: att väckelserörelser som inte samarbetar med kvinnliga präster ska få hyra kyrkans utrymmen och att biskoparna ska gå med på att viga präster med så kallad traditionell ämbetssyn.

Frågan diskuterades vid biskoparnas överläggningar förra veckan, och i sitt svar skriver ärkebiskop **Tapio Luoma** att kyrkan bara kan förbinda sig vid sådan praxis som är i linje med kyrkans ämbesteologi och lagstiftning. ”Varje präst måste kunna arbeta enligt den kallelse som Gud gett utan att hens prästerskap ifrågasätts”, skriver ärkebiskopen.

Besviken på svaret

Stig-Erik Enkvist, verksamhetsledare vid Laestadianernas Fridsföreningars Förbund (LFF), blev glatt överraskad när han hörde om brevet från de 28 kyrkomötesombuden.

- Jag upplevde att brevet var skrivet i en försoningens anda – även om de som undertecknat det själva inte har problem med ämbetsfrågan ville de göra något för att ena kyrkan.

Han väntade med spänning på ärkebiskop Tapio Luomas svar eftersom Luoma blev vald också med de konservativas röster.

- Men svaret var en besvikelse. Han sade ingenting, upprepade bara samma argument som använts i 35 år.

Enkvist hade önskat få svar på de två konkreta frågor som kyrkomötesombuden lyfte fram: prästvigningar och utrymmen.

- Sedan år 2006 har man stängt dörren för särvigningar. Inga sådana präster vigs som har en ämbetssyn som vi kallar biblisk. Det gör att väckelserörelserna fjärras från moderkyrkan, splittringen fördjupas allt mer.

Han hade hoppats att det skulle vara möjligt att ordna prästvigning till exempel i samband med väckelserörelsernas sommarfester. De prästerna skulle sedan kunna verka till exempel inom väckelserörelserna.

- Men det förslaget möttes med kalla handen.

Den andra frågan gäller

utrymmen. Kyrkans utrymmen hyrs ut till medborgarinstitut, till ortodoxa, till frikyrkor, säger Enkvist.

- Men en luthersk väckelserörelse som följer kyrkans liturgi men som inte anser att prästämbetet är givet åt en kvinna är portad från våra kyrkor och församlingar. Hur är det möjligt?

Klyftan djupnar

Stig-Erik Enkvist upplever att ärkebiskopen inte vågade ta tag i de här konkreta frågorna utan kringgick dem och kom med gamla fraser.

Vad leder det till för väckelserörelsernas del?

- Ifall inget görs kommer klyftan att växa mer och mer och gudstjänstgemenskaper kommer att utvecklas till kyrkosamfund. De kommer inte att ha ett annat alternativ. Så kommer det att gå med alla gammaltroende väckelserörelser. Vi har teologer inom väckelserörelserna som blivit teologie magistrar redan för femton år sedan men inte blivit prästvigda. Splittringen ökar hela tiden.

Finns det ett sådant alternativ att ni till exempel inom LFF småningom skulle känna att ni kan acceptera kvinnor som präster?

- Jag tror inte det. Det är en biblisk fråga som vi diskuterar mycket. Bibeln och de lutherska bekännelseskriterierna tar inte upp den möjligheten på ett enda ställe, så vi anser inte att vi gör rätt om vi accepterar kvinnor som präster. Det kan vara biskoparnas tanke att vi ska mjukna, men jag tror inte att vi kommer att se en sådan förändring. Jag tror tvärtom att den här utvecklingen har fört de inomkyrkliga rörelserna närmare varandra. Jag tror att framtiden ligger i ett tätare samarbete väckelserörelserna emellan.

En morgon kom trötth

UTMATTNING. Att stiga upp och gå till jobbet var en omöjlighet. Först var skamkänslan stark. I dag vet Johan Terho att han lärde sig något viktigt om vem han själv är.

TEXT OCH FOTO: EMELIE WIKBLAD

– Jag är präst hela tiden. När jag möter en människa på gatan är jag inte mindre präst för att jag inte har prästkragen på mig. Men det konkreta jobbet sköter jag på jobbet, säger **Johan Terho**.

Han är 30 år, tvåbarnspappa, upp-vuxen i Grankulla och bosatt i Borgå. Det senaste halvåret har barn, hem och hus präglat hans vardag. I januari återvänder han från vårdledigheten till jobbet som församlingspastor i Johannes församling i Helsingfors.

För ett och ett halvt år sedan var Johan Terho sjukskriven för utmattning. På vägen tillbaka hittade han också sitt kall igen.

Varför blev du präst?

– Jag fick en väldigt negativ relation till Gud i lågstadiet då min bästa vän dog i cancer. Det var väldigt många frågor som jag kände att jag inte fick svar på. Under skriftskolan fick jag möjlighet att fråga de där frågorna igen – och förstå att bara för att jag inte genast får svar så betyder det inte att det inte finns svar att få, att det inte finns en Gud.

Terho märkte mer och mer att de här frågorna var något han ville ägna tid åt. I gymnasiet valde han bort den långa matematiken för att kunna gå alla religionskurser. Och när det blev dags att söka in till skolor valde han bort Hanken och satsade på teologiska. Under studietiden mognade beslutet: det var präst han skulle bli.

– Jag trivs bäst med att jobba med människor och med saker som är väldigt personliga. Jag kan lära mig otroligt mycket om mig själv, om Gud och om vad det betyder att tro.

Människokontakten är samtidigt en

”Det var som att allt under natten bara rasat ihop över mig: Jag är inlåst och ser ingen utväg. Det var en väldigt skrämmande känsla, jag visste inte hur jag skulle hantera den.”

Johan Terho

stor utmaning. Ibland kommer människor med svåra saker och frågor som han inte vet hur han ska handskas med.

– En sak jag har jobbat mycket med är känslan av egen otillräcklighet. Ännu för två år sedan kändes det som att jag måste kunna ge ett svar. I dag vet jag att jag inte behöver ha svaret, min roll är att hjälpa till att söka det.

Som om allt rasat ihop under natten

I efterhand kan han spåra de allra första tecknen på utmattningen. Det började med att han tappade något av glädjen i jobbet.

– Det blev en stark känsla av ett jobb som jag bara måste sköta. Det gick över till att jag tappade motivationen och märkte att jag inte fick saker slutförda.

Först gällde det bara jobbet. Så småningom började också små uppgifter hemma kännas som en stor prestation att genomföra. All energi gick åt till arbetet.

– Sömnen led. Jag drömde väldigt konstiga drömmar, jobbet kom in i drömmarna. Små saker blev plötsligt väldigt stora, att fylla i ett fadderbrev

blev ett stort stressmoment.

Så var det ett år, kanske två. Förra våren tog Johan Terho tjänstledigt och bytte församlingen mot ett jobb vid Helsingfors kyrkliga samfällighet, där vuxenarbetet och samtalstjänsten låg på hans bord.

– Jag tänkte att ett jobbbyte skulle lösa det, att det var fel på jobbet. Det kom en liten rusch av energi när jag provade på någonting annat. Men jag märkte snart att det inte löste något.

– En morgon när jag vaknade kom jag bara inte upp ur sängen. Det var något som pressade ner mig, psykiskt och rentav fysiskt kändes det som.

Tanken på att gå ut genom dörren och gå till jobbet var oöverstiglig.

– Det var som att allt under natten bara rasat ihop över mig: Jag är inlåst och ser ingen utväg. Det var en väldigt skrämmande känsla, jag visste inte hur jag skulle hantera den.

För någon som inte upplevt det beskriver han det som att ha gett alla sina krafter, både fysiska och psykiska, tills det inte finns mer att ge. Han tycker att uttrycket ”gå in i väggen”

faktiskt beskriver vad det handlar om.

– Det var som ett mörker kommit över mig, som om natten bara fortsatt och fortsatt.

När han tänker tillbaka är den dagen avlägsen, som om en dimma lagt sig över veckorna efteråt. Besöket hos läkaren minns han knappt.

– Jag läste patientjournalen, där läkaren antecknat att jag suttit och gråtit. Jag har inget minne av det.

Den långa sjukledigheten började med vila. Med vägledning av en psykolog började han ta små steg mot att få ordning på sina tankar och försöka hitta sig själv igen.

– Det var svårt att kommunicera. Det jag kunde säga var: Jag är väldigt, väldigt trött, jag är väldigt räddig, jag är väldigt vilsen. Allt är inte okej nu.

De små stegen mot en fungerande vardag kunde vara att komma ut varje dag och inte låsa in sig, att få frisk luft, att göra något som gav glädje. Att sätta upp små mål för sig själv – ”Nu ska jag klippa gräsmattan” – och se dem uppnås, blev ett sätt att bryta det negativa mönstret.

eten ikapp

JOHAN TERHO försökte fly tröttheten genom att byta jobb. Men när väggen kom emot märkte han att han saknat att vara församlingspräst.

Den lilla hjälpen är värdefull

I dag är det lättare att beskriva det han gick igenom. Johan Terho har också blivit förvånad över hur många som berättat att de känt sig på samma sätt.

– Jag tror det är viktigt att prata ut och inte vara rädd för att inte bli förstådd. Det är väldigt skrämmande och svårt att börja berätta om att man inte är så perfekt.

– Skamkänslan när jag gick in i vägen var oerhört stark. Det kändes som om jag svikit mina kolleger, mig själv. Att jag inte räcker till.

Rådet han kan ge till den som ser sin vän eller familjemedlem gå igenom något sådant är att inte pressa den att tala, men visa att man finns där och visa tålmod.

– Du behöver inte känna att du måste förstå exakt vad den andra går igenom för att kunna vara där och stöda.

När de små sakerna känns oöverstigliga är den lilla hjälpen värdefull. För Terho kunde det vara att veta att han kunde vara med när någon annan lekte med sonen och gav honom uppmärksamhet.

– Det lättade på min skuld känsla. Han kan inte säga att processen är färdig eller att han är tillbaka där han var före utmattningen. Kanske det också är en del av att utvecklas som människor. Den plats där han nu befinner sig känns bra.

– Jag vet mina gränser, jag har lärt mig någonting viktigt om mig själv. Jag känner igen när jag ska sakta ner.

Johan Terho tror inte hans situation varit mer krävande än någon annans. Utmattning kan drabba vem som helst.

En sak som förändrats är hans syn på arbetet och prästrollen.

– Att vara präst ser jag som en mycket starkare del av mig själv, vem jag är.

Samtidigt som identiteten har mognat har han lärt sig att det att han alltid är präst inte betyder att han jobbar dygnet runt.

– Präst är den jag är, men det jobb jag sköter i församlingen kan jag i dag bättre separera från mig själv. Det är ett jobb jag sköter, det är ett jobb jag tycker jättemycket om, men när jag kommer hem försöker jag släppa det.

Har du börjat se sämre? Vi finns till för dig!

Att diagnostiseras med en ögonsjukdom kan komma som en chock oberoende av ålder eller hälsa. Med rätt form av rehabilitering, information och hjälpmedel kommer du att ha en fortsatt god livskvalitet oberoende av ögonsjukdom eller synnedsättning.

Förbundet **Finlands Svenska Synskadade** erbjuder kostnadsfria tjänster för personer med synnedsättning. Våra rehabiliteringsrådgivare hjälper dig att hitta lämpliga hjälpmedel och att helt enkelt klara av vardagen bättre. Vi erbjuder dig också kurser i dator- och telefonanvändning och punktskriftskurser. Via oss kan du även prenumerera på de flesta dagstidningar som taltidningar.

Vi har distriktsföreningar med verksamhetscenter i **Helsingfors, Borgå, Ekenäs, Åbo, Vasa, Jakobstad och Mariehamn**. I föreningarna ordnas varierande program enligt behov och önskemål, och att komma med och träffa andra synskadade är en av de mest uppskattade bitarna av vår verksamhet.

Medlemskap är inte en förutsättning för att ta del av våra tjänster – vi finns till för dig oavsett. Låt inte en dålig synförmåga begränsa dig! Kontakta oss via webben **www.fss.fi** eller per e-post **info@fss.fi**. Du kan även ringa kansliet på numret **09-6962 300** för att höra mera om oss.

**FÖRBUNDET
FINLANDS SVENSKA
SYNSKADADE**

PRESENTATION

Handbok för livskämpar

Det här är en liten bok som talar med värme och mjukhet, men också bestämt och sakligt, till den som kanske mår riktigt dåligt.

Handbok för livskämpar. Till dig som inte vet om du orkar leva samlar författarnas personliga och professionella erfarenheter till vägledning för den som plågas av självmordstankar.

”Tro inte på allt du tänker. Tro inte på allt du känner. Din första och viktigaste uppgift är att ta hand om dig själv.” Orden är bekräftande; råden om allt från problemlösning till meningsskapande är handgripliga.

Boken börjar med att intyga ”du är inte ensam” och ger praktisk vägledning om när, hur och för vem man kan berätta man mår. Efter det följer ett kort informativt kapitel om vad självmordstankar eller suicidtankar är och varför man kan få dem, om vad man ska göra i en akut kris.

Författarna jobbar med suicidprevention, men har också lång personlig erfarenhet. De går igenom allt från de grundläggande behoven – sömn, mat, värme – till kreativa lösningar för att avleda jobbiga känslor. (Dansa hejvilt, baka eller gå till glasåtervinningen och krossa flaskor.)

Det sista kapitlet vänder sig till närstående för att minska deras rädsla, avfärda myter och fördomar, och ger praktisk information och råd om vad du kan göra.

Den största nackdelen med den här boken är att de resurser, vårdinstanser och jourtelefonnummer som listas förstås främst gäller svenska förhållanden och inte nödvändigtvis är till hjälp för en läsare i Finland.

EMELIE WIKBLAD

Staffanslegenden blommade upp i Finland

JULTRADITION. Stjärngossarnas sång om Staffan Stalledräng är en berättelse som gömmer lager på lager av äldre legender. Spåren leder både till Bibelns Stefanus och förkristna hästkulter – och många av de märkliga vändningarna härstammar från Finland.

TEXT: SOFIA TORVALDS

”Staffan var en stalledräng, vi tackom nu så gärna. Han vattnar sina fålar fem, allt för den ljusa stjärna.”

Vi har alla suttit på en julfest någon gång och hört stjärngossar sjunga den sången, men de flesta av oss har ingen aning om vem Staffan är, varför han vattnar sina fålar och hur hans berättelse hänger ihop med julens stjärna.

Det beror kanske på att det hela är ganska komplicerat.

– Det som väckte mitt intresse för Staffanslegenden var när jag som tonåring i en jultidning läste någonting om Staffansritten, en vild kappritt i annandagsottan för att komma först fram till en särskild vattenkälla. Jag blev fascinerad och tänkte: ”En dag hoppas jag att jag ska få veta mer och kunna skriva själv om dessa galenpannor!”, berättar Karin Schager, författare till boken *Staffan Stalledräng. En gåtfull gestalt i nordiskt julfirande* (Artos).

Men hon minns också att hon som litet barn en gång var med på en fest hos en annan familj på trettondagsafton. Det bankade på dörren.

– Därutänför i snön och mörkret stod ett stjärngossetåg och sjöng. Sådana stjärngossetåg på trettondagsafton förekommer inte längre. Stjärngossarna är ju numera bara en del av luciatågen kring den 13 december.

Det som så småningom fick henne att på allvar forska kring Staffansgestalten var att ett av motiven på tre mycket intressanta, tidigkristna dopfuntar på Gotland ansågs föreställa Staffanslegenden med tuppmiraklet.

– Det fick mig att gräva djupare i frågan om Staffan Stalledräng.

Skördedemon eller helgon?

Julspelens Staffan fanns inte med i de riktigt tidiga, kyrkliga spelen – till en början kanske inte heller i de folkliga julspel som utvecklades senare. Men dessa julspel kom med tiden att uppvi-

I DEN färskaste boken Staffan Stalledräng skriver Karin Schager om Staffanslegenden. Hon har tidigare skrivit bland annat om julbocken. FOTO: PRIVAT

sa ett allt bredare persongalleri, en mix av figurer från olika typer av julupptåg.

– Staffan, där han dyker upp, kan ta olika gestalt – halminsvept som en skördedemon exempelvis, vitklädd som ett helgon, eller ridande på en häst bestående av två män framåtböjda under ett skynke. Här har folkfantasin spelat fritt och det är svårt att veta vem Staffan egentligen föreställer.

De mer avancerade julspel som finns delvis dokumenterade främst från Skåne, Uppland och Finland, är baserade på legendvisan om Staffan, Herodes och tuppendret. Det tuppunder som ingår i berättelsen handlar om hur Staffan berättar för Herodes om judakonungen som blivit född. Kungen vägrar tro på hans ord, varför den stekta tupp som ligger på kungens bord vaknar till liv, flaxar med vingarna och gal.

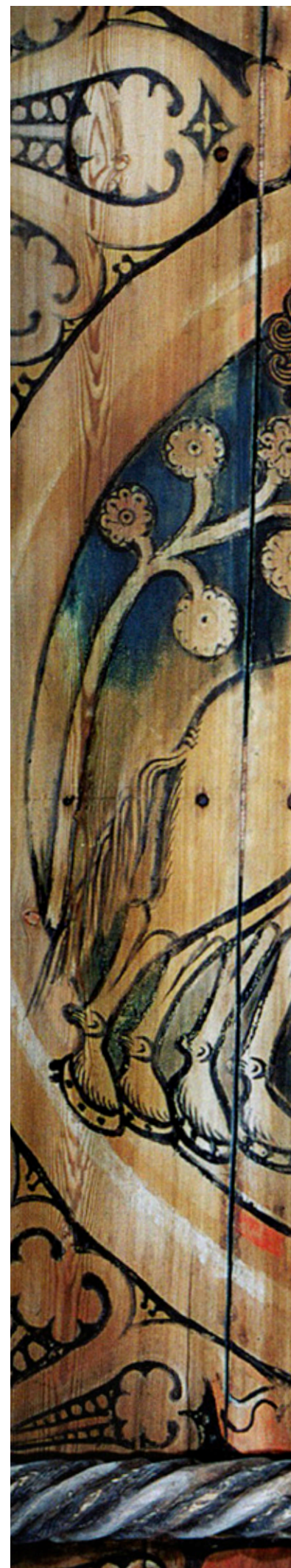
– Den visan blev mer eller mindre förbjuden efter reformationen, efter-

som den ansågs ”papistisk”. Om denne Staffan vet vi att han var tänkt som Bibelns Stefanus men som en ännu ung pojke, i tjänst hos Herodes. Han förstår redan när han ser stjärnan över Betlehem att den konung är född som han framöver vill tjäna. I vissa varianter av visan dödas han av Herodes, men det är inte genomgående så. Kanske kan man, där så sker, tolka det som ett förbådande av den martyrdöd som vi vet väntade honom senare.

Rituell dans i Finland?

I den germanska delen av Europa finns en mycket stark koppling mellan protomartyren Stefanus och hästar, egendomligt nog eftersom Bibelns Stefanus knappast kan ha haft någonting med hästar att göra.

– Det måste uppenbarligen bland germanerna ha funnits någon förkristen hästanknuten gud som firades

Sympatiskt och stilsäkert

BOOK

Känslornas svall. Månadsbok om året då det politiska blev personligt

Författare: Anna Rotkirch
Förlag: Förlaget M 2018

Känslornas svall av Anna Rotkirch är en mycket sympatisk bok. Den är en sam-

ling anteckningar om året efter att Donald Trump valdes till USA:s president, den handlar om att upptäcka hur våra åsikter begränsas och definieras oss, och den handlar en hel del om att åldras.

Jag gillar att Rotkirch ofta ger uttryck för sin ambivalens. Hon ifrågasätter sig själv och sina antaganden, också på områden där hon

har mycket kunskap. Hon är ofta rolig. Hon blir glad över nyheterna om elmotorer i Kina och nedslagen när hon inser att elen produceras i

kolkraftverk. ”Pinsamt hur lätt jag entusiasmeras och tror att allt ordnar sig.”

Rotkirch skriver personligt och stilistiskt säkert. Hon är forskningsprofessor vid Befolkningsförbundet och reser mycket i arbetet, och det är intressant att läsa om hur hon glider in i och ut ur olika sammanhang och gemenskaper. ”Stommen i min murkade finlandssvenska identitet känns starkare igen. Det är konstigt hur just Svenskt Finland är ett stöd

som på riktigt finns där, lite som avlägsna släktingar man kan vända sig till med en övrig begäran.”

När jag läser återupplever jag året efter det amerikanska presidentvalet. Stundvis frågar jag mig om min entusiasm över boken helt enkelt beror på att läsare och skribent är så likadana: också jag har läst nyheter om Trump på samma maniska vis, jag är ungefär i samma ålder som Rotkirch och kan identifiera mig med hennes

besök hos gynekologen eller hennes tankar om att låta eller inte låta håret bli grått.

Men det handlar inte bara om det. I *Känslornas svall* får jag helt enkelt en inblick i hur en annan människa lever sitt liv. Det jag inte känner igen blir minst lika intressant som det välbekanta.

Varför är vi olika? Varför tycker vi olika? Vad förenar oss? Vad driver oss isär?

De frågorna känns mer relevanta än någonsin.

SOFIA TORVALDS

STAFFAN OCH den ena fälen ser stjärnan på himlen, den andra fälen ser stjärnans spegelbild i källan. Takmålning i Dädesjö.
FOTO: STATENS HISTORISKA MUSEUM, LENNART KARLSSON

med en storslagen fest vid tiden nära jul, förmodligen med både kappritter och hästoffer. Denna tradition tycks ha varit så stark att den kristna missionen inte lyckades utrota den, endast i någon mån mildra den och försöka ge den ett kristet innehåll. Stefanus fick bli en hästarnas skyddspatron, och hans dag – annandag jul – fick bli Den Stora Hästdagen, säger Karin Schager.

Det finns spår av många tidigare legender i Staffanslegenden, eller hur?
– Den finska runa som jag citerar i boken är ett utomordentligt exempel. Här finns rudiment av förkristna riter knutna till hästkult, biblisk berättelse om Herodes omstöpt i finsk miljö, legendstoff om Staffan, och exempel på hur Staffanstraditionen kunde gestaltas på finsk mark. Om de bakomliggande förkristna föreställningarna kan vi egentligen inte veta så mycket, vi får vara tacksamma för de glimtar som ges! Något som förbryllar mig i finska Staffanstraditioner är att Staffan så ofta sägs dansa. ”Den skicklige Staffan dansade.” Något slags rituell dans?

Du citerar många Staffansverser från Finland. Hur kommer det sig att bitar av verserna levtt kvar här men inte i Sverige?
– Jag tror att det generellt finns en större traditionsmedvetenhet i Finland än i Sverige. Det kan ju också redan från början ha funnits skillnader i själva Staffanssednen, att man i Finland har markerat vissa moment starkare än i Sverige, det är svårt att veta. Eller att refor-

mationsivern och ”antipapismen” har varit starkare hos svenska prästmän än hos finska. Hur som helst får man vara tacksam för de pusselbitar som finns bevarade, delvis här och delvis där, och som gör att man kan få en någorlunda bild av hur det var.

Lever kvar i ny form
Staffansvisan lever alltså kvar än idag – men i annan form än tidigare. Idag framförs visan av stjärngossarna i samband med luciafirandet.
– Staffansridning förekommer på vissa håll, dock inte i form av kappritter till en vattenkälla, men ibland i form av att fem ryttare rider från gård till gård och får förplägnad, och att en av dem föreställer Staffan. Jag har en känsla av att julspel med vise män och Herodes har återupptagits på allt fler ställen, men det är osäkert om Staffan har någon roll i dem.
Karin Schager tycker det är spännande att se hur legender och traditioner – ibland spontant, ibland planerat – antar helt nya former.

– Medvetna processer var det till exempel när man från kristet håll försökte ingjuta ett kristet innehåll i hedniska föreställningar som inte gick att utrota. Platser, ofta källor, som tidigare varit knutna till någon asagud, knöts i stället till något kristet helgon och förblev på det sättet heliga platser för människor som var vana att söka sig dit i tillbedjan.
Man kan återuppliva bortglömda traditioner, eller tillföra nya element, – det är som när man på teatern sätter upp gamla klassiker men placerar in dem i en annan tidsmiljö och låter dem spegla aktualiteter.
– Också Staffanstraditionen förändras, den följer med i tiden. Somligt går förlorat, annat kommer till. Och ibland finns det eldsjälur som väcker liv i traditionen för en ny tid och en ny generation. Det är en spännande process som löper i sin egen bana!

”Något som förbryllar mig i finska Staffanstraditioner är att Staffan så ofta sägs dansa.”

PÅ TVÄREN MAY WIKSTRÖM

Låt mig alltid ha en fjäril kvar!

Carl-Johan har tiotusen fjärilar i sin samling. De flesta har han fångat i Kabböle, Pernå. För Svenska Yle berättar han att det här är en hobby han har hållit på med sedan

han var liten pojke och hans pappa lärde honom att fånga de första fjärilarna. Bland dem han nogsamtar har nålat upp i sina samlingar finns sådana han var bland de första i Finland att fånga – och sådana som har försvunnit hos oss under Carl-Johans sjuttio år som

hängiven fjärilsmänniska. Jag är fascinerad. Dels över ännu en berättelse om en människas livsbanor. Över hur en östnylänsk pojkes intresse blev en livslång kärlek, som i dag resulterat i en alldeles unik fjärilssamling som Borgå museum får ta emot – en

raritet som museet räknar med kommer att dra till sig andra fjärilssamlare från hela landet som, ja, nattflyn till ljuset. Men allra mest fascinerar jag av Carl-Johans slutreplik om att han fortfarande har en kvar att fånga. Samlingen må så finnas i museets

händer numera, men han och hans inre pojke är inte färdiga med fjärilarna riktigt än. Innan han är klar vill han gärna fånga den i södra Finland ovanliga dödsskallefjärilen. Carl-Johan, jag vill vara som du! Jag vill aldrig bli färdig, trög och mätt! Och

jag vill alltid ha kvar den där sista spännande, fladdrande drömmen, vare sig jag blir sextio, åttio eller hundra. Så länge drömmar har namn och skepnad är de kontakten till ett inre barn, med förtroende för livet och hopp om att allt kan finnas inom en hävängds avstånd.

PSALMVÄVEN DECEMBER

1 E	2 S	3 M	4 Y	5 P	6 !	7 T	8 C	9 I	10 A	11 L	12 Z	13 K	14 S	15 O	16 U	17 R	18 Y	19 F
20 B	21 N		22 I	23 H	24 A	25 T	26 L	27 F	28 Z	29 E		30 O	31 D	32 Y	33 C	34 R	35 K	36 T
37 I	38 Z	39 F	40 B	41 J	42 X	43 P	44 V	45 S	46 E	47 Y	48 K	49 F	50 I		51 Y	52 X	53 V	54 N
55 A	56 U	57 C		58 E	59 G	60 X	61 B	62 F	63 Y		64 J	65 C	66 K		67 L	68 Z	69 O	
70 P	71 M	72 D	73 E		74 B	75 X	76 J		77 O	78 V		79 H	80 U	81 C	82 I	83 K	84 M	85 R
86 F	87 Y	88 S	89 X	90 T	91 A	92 V	93 E		94 F	95 B	96 L	97 J		98 G	99 N	100 T		101 H
102 I	103 Y	104 U	105 J	106 K	107 U	108 S	109 L	110 N	111 B	112 Y		113 F	114 P	115 E	116 S	117 K	118 O	119 F
120 S	121 Y	122 J	123 Z	124 X	125 R	126 U	127 M	128 D	129 O	130 I	131 L	132 A	133 X		134 O	135 V	136 H	137 G

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A Äts mitt på dagen

10915513224
- B Vård eller omtanke

1116140742095
- C Ändra riktning

338815765
- D Vill många se till jul

7231128
- E I dyraste laget

58193115467329
- F En Rehn

94119492719866239113
- G Medicinmått

1375998
- H Flicka eller blomma

1012313679
- I Bör bakverk

509221308237102
- J Går ibland upp för oss

64105761224197
- K Eremit

8366354811713106
- L Har ryggen mot målet

261311091167696
- M Bär sura bär

12771384
- N Tidsskede

215499110
- O Firas i skolor denna årstid

12977118134301569
- P Satt ofta i snickarboden

54311470
- R Natriumkarbonat

853412517
- S Samstämmigt

2451081412088116
- T Gir eller kurva

3672510090
- U Del av klementin

161048012610756
- V Övriga anfall

78449253135

- X Från eget land

4289133124607552
- Y Kräsen, petnoga

1211810363511123247874
- Z Väntas till jul

38281236812

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A–Z. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A10, den andra A91 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A–Z bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 216, *Jesus Kristus är vår hälsa*, vers 5–6, som börjar med orden ”Rikt på frukt vårt liv skall bli”.
Vinnare i förra Psalmväven är: **Brita Wilander**, Isnäs, **Tom Nurmi**, Parigas och **Tomas Söderlund**, Jomala. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

SKICKA IN!

Sänd in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Vi behöver din lösning senast 15.1.2019. Märk kuvertet ”December-Psalmväv”. Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalm nr och vers i Psalmboken:

.....

.....

Som börjar med orden:

.....

.....

Namn & adress:

.....

.....

.....

UR EVANGELIET

”Det är om honom det står skrivet: Se, jag sänder min budbärare före dig, han skall bereda vägen för dig.”

Läs mera i Matt. 11:2–10.

OM HELGEN

Bered en väg

Söndagens huvudperson är Johannes döparen, som uppmanar oss till ånger och bättring. Han visar på Guds Lamm som bär världens synd. Vi får bekänna vår synd och lita på frälsningen. Johannes framträdande var ett tecken på att profetiorna var på väg att uppfyllas: Frälsaren skulle snart komma. Jesus uppfyllde tecknen på frälsningens tid.

RUNT KNUTEN

”Tv-bandning av julotta.”

Fredag 14.12 kl. 18 i Trefaldighetskyrkan, Vasa.

LUST ATT VARA MITT I SMÖR ÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser.

2 X 55 / PRIS 150 €

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

INSIDAN

för tiden 14–20.12

Ansvarig redaktör kyrkliga annonser: Emelie Wikblad, 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN BORIS SALO

FOTO: JOHAN SANDBERG

Den röda tråden

VI LEVER i advent, det nya kyrkoåret är på gång. Vad handlar det om? Finns det en röd tråd? Jovisst. Denna söndag och text hjälper oss att ta tag i den. Johannes döparen sänder bud från fängelse till profeten Jesus från Nasaret: ”Är du den som ska komma?” Jesus skickar bud tillbaka med en rapport om vad som händer: blinda ser, lama går och döda uppstår. Jesus meddelar Johannes att Jesus är den som man väntat på och att Davids eviga rike man bett om är nära och här. Livet återupprättas och tillvaron helas.

GUDS RIKE är den röda tråden i kyrkoåret. Änglasoldaterna proklamerade på julfattens Guds goda vilja, Guds rike. Söndagarna efter jul talar om hur Jesus konkret visar vad hans rike innebär. Fastetiden berättar om hans kamp mot mörkets rike och dess makter. Påsken proklamerar att vägen till Guds rike öppnats genom Jesus försoningsgärning och att segern är vunnen. Kristi himmelsfärd talar om att

Jesus sitter på Maktens högra sida. Pingsten berättar att Anden med Guds rikes resurser utgjutits så att Jesus lärjungar i alla tider kan sprida det nya riket i en värld som ockuperats av mörkets valde. De många söndagarna efter pingst hjälper oss att integrera julens, påskens och pingstens budskap i våra liv så att Guds rike får leva, firas och förkunnas i, genom och av oss.

OCH SÅ KOMMER höjdpunkten, den verkliga festdagen: domsöndagen, som talar om den dag när Jesus kommer tillbaka. Shalom. All synd, skam, synd, skuld, smärta, alla sår är borta, för att inte tala om död och djävul. Advent då? Advent är som ett preludium som fångar upp tonerna vi möter under kyrkoåret. Ankomst i flera bemärkelser: han kom, han kommer och han ska komma. Tänk att få vara med redan nu och också sedan!

■ BORIS SALO

Boris Salo är präst, författare och föreläsare och gillar bland annat Alphakursen och äktenskapskurser skarpt.

I dag tänker han på den viktiga paradoxen som går genom hela livet: att redan nu leva i Guds rike och inte ännu.

Hans tips: lev i kyrkoåret och livet ur Guds rikes perspektiv.

#bönetwitter

”Tack Gud för att din vilja sker i himlen, hjälp oss att förverkliga den här på jorden.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter

Veckans tweet är skriven av Boris Salo.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jer. 3:21–25

ANDRA LÄSNINGEN
1 Kor. 4:1–5

EVANGELIUM
Matt. 11:2–10

Tredje söndagen i advent. Temat är ”Bered väg för konungen”.

PSALMFÖRSLAG

12, 4: 3–7, 14, 837.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almquist.

KLARSPRÅK

Under urkyrkans tid lästes Bibeln enligt judisk sed i följd. Först senare började man välja ut dagens text efter kyrkoårets tema. **Perikop** kallas en uppsättning bibelverser som bildar en helhet och är avsedda att läsas upp i gudstjänsten eller predika över.

De perikoper som i dag används i vår kyrka finns samlade i Evangelieboken. Den innehåller tre årgångar med texter för varje söndag och helgdag.

källa: Wikipedia

ÅBOLANDS PROSTERI

■ **VÄSTÅBOLAND**
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 16.12 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Lidén, Lehtonen.
– **kl. 18:** De vackraste julsångerna i Pargas kyrka, Grönqvist, Lehtonen. Blåsorkester Blåslaget och Pargas Kyrkokör medverkar.
On 19.12 kl. 18: Barnens vackraste julsånger i Pargas kyrka, Grönqvist, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 16.12 kl. 17: De vackraste julsångerna i Nagu kyrka, Granström, Helin.
Korpo kapellförsamling:
Sö 16.12 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Lö 15.12 kl. 18: Kauneimmat Joululaulut i Houtskär kyrka, Killström, Ollila. Glögg och julgott i klubbbrummet efteråt.
Sö 16.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i Houtskär församlingshem, Williams, Granlund. Traktering och lättsamt program i julfestanda.
Iniö kapellförsamling:
Ingen gudstjänst i Iniö denna vecka.

■ **ÅBO**
lö 15.12 kl 15: Lucia-andakt och julfest, S:t Karins kyrka. Grahn, Danielsson. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins
sö 16.12 kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Grahn (pred), Mullo (lit), Danielsson. Barnhörna. Kyrkkaffe. Gudstjänstgrupp fem medverkar
ti 18.12 kl 18: Tyst meditation, Aurelia
ons 19.12 kl 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem

ÅLANDS PROSTERI

■ **HAMMARLAND**
Sö 16.12 kl 12: Gudstjänst Markus Kallatsa, Sami Immonen

■ **JOMALA**
Sö 16.12 kl 11.00:Mässa med lucia S Ång, F Erlandsson, S Winé, J Boholm-Saarinen, Jomala Joy

■ **MARIEHAMN**
Sö 16.12 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka, damkören Magnificat medverkar. Högmässan radieras.
Sö 16.12 kl. 18.00: Allsång ”De vackraste julsångerna” i S:t Görans kyrka med Barnkören och Anders Laine.
MÅ 17.12 kl. 15.00: Sista dagen att anmäla sig till Jullunchen på Lemböte lägergård den 21.12, ca kl. 12.20. Lunchen är kostnadsfri och transport ordnas. Begränsat antal platser.
ON 19.12 kl. 19.00: Allsång ”Kauneimmat joululaulut” i S:t Görans kyrka med Suomikuoro, Mari Puska och Judit Deáki.
Kyrktaxi: till gudstjänsten mot beställning, tfn 19500.

■ **SUND-VÅRDÖ**
Fredag 14.12 kl. 17.00: De vackraste julsångerna i Vårdö bönehus. Outi Laukkanen, Kati Juntunen. Grötservering.

Söndag 16.12 kl. 11.00: Gudstjänst i Sunds kyrka. Ewert Gustafsson. John-Adam Sjölund, Kati Juntunen. Efter gudstjänsten serveras gröt i församlingshemmet.
Onsdag 19.12 kl. 19.00: Julkonsert i Sunds kyrka med Therese Karlsson, Tina Bergholm och Kaj-Gustav Sandholm. Fritt inträde, programblad 15 euro.
<http://sund-vardotsorsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

■ **KORSNÄS**
Fr 14.12 kl 18.00: Kara- Kvin-nosamling med julstämning i FH. Rainer Bystedth: samhällets utveckling i nutid och dåtid.
Sö 16.12 kl 11.00: Gudstjänst. Heikkilä, Granholm.
Sö 16.12 kl 18.00: Julkonsert med Lions i Kyrkan.
Obs! Pastorskansli och diakonimottagning stängd to 27.12

■ **KRISTINESTAD**
kristinestadssvenskaforsamling.fi
LÖ 15.12. kl. 18: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i Sby kyrka. Norrback, Martikainen, Glädjedropparna. Servering. Transport, ring 0400-763325.
SÖ 16.12. kl. 10: Gudstjänst i Lfids kyrksal. Norrback, Martikainen.
SÖ 16.12. kl. 19: De vackraste julsångerna i Krs kyrka. Krs dam-, mans- och kyrkokör, Martikainen. Andakt, Norrback och Ribacka-Berg.
ON 19.12. kl. 18: De vackraste julsångerna i Henriksdals bystuga. Martikainen. Andakt, Engström. Servering.

■ **NÄRPES**
www.narpesforsamling.fi
Närpes
To 13.12 kl 12: Pensionärssamling med julgröt i förs.hemmet. Lucia o dagklubben medverkar.
To 13.12 kl 19: Luciakröning i kyrkan.
Fr 14.12 kl 19: Julauktion i Rangsbys kyrka, Klas Söderman, Wallin, Wikstedt.
Lö 15.12 kl 18: Julkonsert i kyrkan med Närpes skolmusikkår.
Lö 15.12 kl 18: Advents- o jul-sånger i Nämpräs bönehus, G o S.Lindén, Ingemo Gullans,Carling.
Sö 16.12 kl 12: Gudstjänst pred. P-E Häggman, lit. Ingvesgård, S.Lindén, S:ta Maria förs.kör.
Sö 16.12 kl 15: Högmässa i Töjby bykyrka Ingvesgård, S.Lindén.
Övermark
Fr 14.12 kl 18.30: Adventscafé i förs.hemmet, Kerstin Mitts, Blomberg, Carling.
Sö 16.12 kl 15: Julfest i Frönäs bykyrka, Tomas Klemets, Jakobsson, G.Lindén.
Sö 16.12 kl 18: Julfest i Bodbacka bönehus, Tomas Klemets, Helge Bodbacka, Karina Westmalm.
Pörtom
Sö 16.12 kl 18: Gudstjänst pred. Kurt Enlund, lit. Ingvesgård, G.Lindén.

KORSHOLMS PROSTERI

■ **BERGÖ**
Lö 15.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i kyrkan, Ulf Lidman

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 14.12 Barbro Näse, Karis **Må** 17.12 Camilla Klockars, Vasa **Ti** 18.12 Karin Erlandsson, Mariehamn **Ons** 19.12 Karin Erlandsson, Mariehamn **To** 20.12 Karin Erlandsson, Mariehamn.

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 14.12 Anna Maria Böckerman, Helsingfors **Lö** 15.12 18.03 Ett ord in-för helgen **Sö** 16.12 Bered väg för konungen. Textläsare: Eva och Inge-mar Johansson. **Må** 17.12 Katarina Gäddnäs, Finström **Ti** 18.12 Anders Hamberg, Jyväskylä **Ons** 19.12 Björn Wallén, Ingå (repris) **To** 20.12 Maria Westerling, Helsingfors.

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 16.12. Högmässa med vackraste julp salmer och –sänger från Marie-hamns församling. Predikant och li-turg: Gunnevi Styrrström. Organist: Guy Karlsson. Kören Magnificat.

VEGA

VEGA

VEGA

(solist), julkören, Brunell, Björklund. **Sö 16.12 kl. 14 III Advent:** Högmässa, Björklund, Brunell. **To 20.12 kl. 10:** Adventsgudstjänst för skolan, Englund, Brunell.

KORSHOLM

16.12: **kl 11 Högmässa:** i Korsholms kyrka. Berg, Nordqvist-Källström. **kl 16 De vackraste julsångerna för små och stora:** i Korsholms kyrka. Nordqvist-Källström, Westerlund, Berg, körer, orkester. Riktat sig till barnfamiljer. **kl 19 De vackraste julsångerna:** i Korsholms kyrka. Nordqvist-Källström, Westerlund, Berg, körer, orkester.

KVEVLAX

Fre 14.12 kl 19: Julkonsert med Hans Martin, Tom Käldström, Lotta Borg och Markus Stara. Inträde 15€.

Sö 16.12 kl 10: Högmässa, Lindblom, Andrén, predikan Fredrik Kass. Det finns några lediga platser till dagklubben fr.om. januari. Vid intresse skicka ett mail till dagklubbenkvevlax@gmail.com

MALAX

LÖ 15.12 kl. 19: Julkonsert i kyrkan, med Hans Martin, Tom Käldström, Lotta Borg och Markus Stara. Inträde 15 euro. **SÖ 16.12 kl. 11:** 3 sö i advent. Högmässa i kyrkan. Sångargilletts seniorkör med dir. Stig-Gustav Forsbacka medverkar. Kyrkkaffe. Kyrktaxi. Norrback, Lax. **ON 19.12 kl. 13:** De vackraste julsångerna på Malax Äldringshem/ Tallgården. Trallarna medv. **FRE 21.12 kl. 13.30:** De vackraste julsångerna på Grangården/Westerhemmet. Solist Wilhelm Bonn.

PETALAX

Fredagssamling: fr 14.12 kl. 13 i församlingshemmet. Björklund, Brunell, Norrgård. Dragning i syföreningens lotteri. Kontakten medverkar. Taxi. **De vackraste julsångerna:** sö 16.12 kl. 18. Björklund, Brunell. Ulf Lidman, Petalax och Bergö kyrkokörer samt barnkören medverkar. Kyrktaxi. **Andakt:** to 20.12 kl. 13 i Westerhemmet modul A, kl. 14 i Pensionärshemmets samlingssal.

REPLIT

Sö 16.12 kl. 10: Gudstjänst i Replot. Kontunen, Wargh.

SOLF

Pensionärernas julfest: 13.12 kl 13 i Församlingshemmet, Solf skolas Lucia medverkar. **Bjarnes Musikskolas ljusfest:** i kyrkan 13.12 kl 18.30. Lucia, andakt och elevframträdanden. **De vackraste julsångerna:** 15.12 kl 19 i kyrkan. Helsingbykören, Solf blåsorkester, Karolin och Michael Wargh. Gun-Lis Landgårds och Ann-Mari Audas-Willman. **Ordets gudstjänst:** 16.12 kl 11. Audas-Willman, Wargh. **Barnens och familjernas julfest:** 16.12 kl 15 i kyrkan. Program av barnen. Orgelklubben medverkar. Efteråt servering i Församlingshemmet. **Julvandring:** 19.12 kl 18.30 på Stundars. **Pastorskansliet öppet:** 17-18.12 vecka 51.

VASA TREFALDIGHETSKYRKAN

Tv-bandning av julotta: fr 14.12 kl 18. Jern, Lundström, Andersson, Heikius, Trefaldighetskyrkans kör, Brändö kyrkokör, Sundomkören, församlingens medarbetarkör, stråkorkester. Julottan sänds i Yle Fem o Yle Vega 25.12. kl 8. Kom i god tid. **De vackraste julsångerna:** lö 15.12 kl 18. Kom i god tid. Damkören QuinnTon, Trefaldighetskyrkans kör, Wasa bygdekör, Sundom skolkör, Vokalensemblen Röstler, kompband, Karin Madsén, harpa, Satu Hiisvirta, flöjt, Monica Heikius, sång o dir., Dan Andersson, piano, Jimi Järvinen, orgel, Kirsi Tunkkari, dir., Satu Heininen, Forslund, Sandberg, Tast. De vackraste julsångerna sänds i Yle Fem 26.12 kl 11 o Yle Vega 26.12 kl 13. **Högmässa:** sö kl 13 Strömbäck, Heikius, Trio Pia, Hanna & Maggie. **BRÄNDÖ KYRKA** **Deutschsprachiger Gottesdienst:** 16.12 um zehn Uhr. Hans-Christian Beutel, Vidjeskog. **Sunday Service:** at 1 pm Forslund, Vidjeskog. **DRAGNÄSBÄCKS KYRKA** **De vackraste julsångerna:** sö 16.12. kl 18. Johan o juristerna, Andersson, Lundström, andakt. **SKRIVOTKAD.** **SUNDOM KYRKA** **Lucia med hästar:** lö 15.12 kl 16. Start fr. Sundomv. 148. Ta med lykta. Vandring över Norrbacken till Sundom kyrka där vi sjunger julsånger. Glögg o pepparkaka. Lindblom, andakt. **De vackraste julsångerna:** sö 16.12 kl 18. Sundomkören, dir Monica Heikius, Sundom spelmän, Leindblom, Linde, Sandberg.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Sö 16.12 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ray, textläsare Kristina Granstedt-Ketola, kyrkvårdar Ytteresse nedre. **Lö 22.12 kl. 19:** De vackraste julsångerna i kyrkan. Besök av Finlands Lucia. Församlingsskören, Gloriss. Glögg och pepparkakor efteråt. Kyrkvårdar Lappfors.

JAKOBSTAD

FR 14.12 kl. 19.00: De vackraste julsångerna i Jakobstads kyrka, Kyrkokören, Cantate, Borgmästare, Wester, flöjt Nils-Oscar Frantz, andakt Salo. Efteråt glögg och pepparkaka. **FR 14.12 kl. 19.00:** In da house i Församlingscentrets ungd.utr., Nyland-Wentus. **SÖ 16.12 kl. 12.00:** Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Krokfors, Borgmästare, kören Adorate. **SÖ 16.12 kl. 13.30:** Julbön i Ahlbäckhemmet, Turpeinen, Wester. **SÖ 16.12 kl. 14.00:** SLEF:s julfest i Församlingscentret, Leif Erikson, Salo, sångprogram. **SÖ 16.12 kl. 14.00:** Mässa på finlandssvenskt teckenspråk i Församlingscentrets kapell, dövrpräst Maria Lindberg. Efteråt servering. **SÖ 16.12 kl. 15.00:** Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Wargh. Efteråt kaffeservering. **SÖ 16.12 kl. 17.00:** Fokus i Församlingscentret. Profeten Jeremia och Klagovisorna, Krokfors. Lovsång Kristian Östman. Julkaffe. **SÖ 16.12 kl. 19.30:** Gudstjänst med de vackraste julsångerna på tyska i Jakobstads kyrka, resepastor Hans-Christian Beutel,

Mary Frantz. Efteråt glögg och pepparkaka. **TI 18.12 kl. 11.00:** Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal. **TO 20.12 kl. 14.00:** Julbön på vårdhem Edit, Salo, Borgmästare, flöjt Birgitta Kjellberg-Karvonen. **TO 20.12 kl. 18.00:** Förbön och samtal i FC, Kennet Marus, Ralf Salo.

KRONOBY

Konsert med Lucia: Fr 14.12 kl 19.00 i kyrkan. Körer, ensembler och en stråkorkester från Ådalens skola och Kronoby gymnasium. Fritt inträde. **Musik-café Lyktan julspecial:** Lö 15.12 kl 20.00. **Gudstjänst:** Sö 16.12 kl 10.00 kyrkan, Wallis, Ellfolk-Lasen **Julfest (SLEF):** Sö 16.12 kl 13.00 i fh. Pred. Daniel Djupsjöbacka, Wallis, Ellfolk-Lasén **De Vackraste julsångerna med Kronoby Sångkör:** Sö 16.12 kl 18.00 i kyrkan. Ellfolk-Lasen, Wallis **Lågstadiernas julgudstjänst:** To 20.12 kl 09.00 i kyrkan. Wallis, Kavilo, Ellfolk-Lasen.

LARSMO

Fre 14.12 kl. 20 Ungdomarnas julfest: i Xodus. Program av unga ledare, nattvardsgång. **Sö 16.12 kl. 10 Högmässa:** Las-sila, Wiklund. Sång av Victoria Asplund. Kyrkvård: Risö, Grev. Söndagsskolans julfest i församlingshemmet. **- kl. 18 De vackraste julsångerna:** i kyrkan. Wiklund, ungdomskören, Benjamin Dahlskog trumpet, andakt Lassila. **Må 17.12 kl. 12 Jul i gemenskap:** i församlingshemmet. Jakobstads Lucia, sång av skolbarn, andakt Majvor Nyholm. Vi bjuder på julgröt och kaffe. Behöver du skjuts eller ledsagare? Kontakta Carina Lassila 040 868 6954 eller Pia Fagerholm 040 868 6966. Alla varmt välkomna! **To 20.12 kl. 17.30 Julbön vid Sandlunden:** Sjöblom, Forsman, m.fl.

NEDERVETIL

LÖ 15.12 kl. 9-12: Skriftskola i fh. **Sö 16.12 kl. 10.00:** Gudstjänst, Store, Smedjebacka. **SÖ 16.12 kl 19.00:** Julmusik i kyrkan, KU:s blåsorkester, Kyrkokören, Nedervetil Damkör, solist Gunnel Nybyggår, Skolkören med Frejvid Granbacka, Karlebynejdens dragspelsorkester, ÖT:s Lucia med tärnor och altaranndakt. **To 20.12 kl. 13.00:** Julfest i Sandbacka Vårdcenter, Store, Dahlem, Smedjebacka och Kyrkokören.

NYKARLEBY CENTRUM

Lö 15.12 kl 18 Julfest för flyktingar: fh. Servering, program **Sö 16.12 kl 10 Gudstjänst:** kyrkan Edman, Ringvall, Ingegärd Sandvik sång **MUNSALA** **Sö 16.12 kl 14 Hela familjens julfest:** Pensala bönehus. Duett, strängband, **SALEM** **- kl 18 De vackraste julsångerna:** kyrkan, Sundstén, Göran Näs, kyrkokören, m.fl. Efteråt julfest i fh med julgröt, kaffe och julprogram. **JEPPÖ** **Sö 16.12 kl 15 Julkonsert:** kyrkan, ungdomsorkestern & de vackraste julsångerna, Edman, Lönnqvist

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi **Fr 14.12 kl 14:** Andakt i Pedersheim, Erikson, Pandey **Fr 14.12 kl 18.30:** Julfest med dagklubben i Källby församlingssal, Häggblom, Östman **Lö 15.12 kl 19:** De vackraste julsångerna i kyrkan, stadens lucia, församlingens körer, kantorerna Östman & Pandey, Häggblom **Sö 16.12 kl 10:** Gudstjänst i kyrkan, lit. Österbacka, pred. Häggblom, Pandey, textläsare Jan Rikberg, dörrvärdar Bennäs **Sö 16.12 kl 14:** Julfest för stora och små i Forsby kyrka, söndagsskolan, Forsbykören, Österbacka, Östman **Sö 16.12 kl 15:** Julsånger och andakt i Flynnängens bönehus, Torvald Hjulfors, tolkning **Sö 16.12 kl 15:** Julandakt med gröt i Katternö bygd, Häggblom, Pandey **Sö 16.12 kl 19:** Julkonsert med Tonfallet i kyrkan, andakt Häggblom, försäljning av programblad **Sö 16.12 kl 19:** Byns gemensamma julfest i Östensö skola, Österbacka m fl **On 19.12 kl 10.15:** Julandakt med Dressinen i Kyrkhemmet i Ben-näs, Snellman, Östman, barnfamiljer välkomna!

PURMO

To 13.12 kl. 19: Julkonsert med Hans Martin i kyrkan. **Fr 14.12 kl. 18.30:** Ungdomssamling i Lyjo. **Lö 15.12 kl. 10-13:** Skriftskola i Kyrkhemmet. **Sö 16.12 kl. 10:** Gudstjänst i kyrkan, Ralf Salo, Portin, Johansson.

TERJÄRV

TO 13.12: **- kl 13:** Pensionärsträff i förs.h, Lucia, khden, m.fl **- kl 18:** Julglögg för frivilliga och förtroendevalda i förs.h. Servering, välkomna! **FR 14.12 kl 19:** Ungdomssamling i förs.h. **LÖ 15.12 kl 19:** Manskörens julkonsert i kyrkan, solist Kristoffer Streng. **3.sönd. i advent 16.12:** **- kl 10:** Gudstjänst, khden, Johan Sten. **- kl 19:** De vackraste julsångerna i kyrkan, Kyrkokören, Johan Sten. **TO 20.12:** **- kl 9:** Skolgudstjänst, khden, Johan Sten. **- kl 10:** Barnens julandakt, diakonen, ungdomsledaren. **FR 21.12 kl 19:** Ungdomarnas uppsittarkväll i förs.h **Julafton 24.12 kl 16:** Julgemenskap i församlingshemmet. Risgrynsgröt och smörgåsar samt kaffe, dopp och gott sällskap. Anmäl senast må 17.12 till diakon Hanna Nystrand tel.nr 0408686904 el e-post hanna.nystrand@evl.fi ifall du vill delta i gemenskapen.

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Fr 14.12 kl. 14: Diakonins julfest i församlingshemmet. Julmat 10 €. Besök av Östnylands Lucia. **Fr 14.12 kl. 19:** Julkonsert i Domkyrkan, Varia Voce och Fantasm, dir. Jarkko Yli-Annala **Lö 15.12 kl. 16:** Fredscafés julfest i församlingshemmet. För asylsökande, invandrare och finländare.

TV HIMLALIV

En porrfri barndom

– Jag hade jobbat som präst i Sveriges största ungdomshus i 17 år utan fatta vad som möter våra barn och unga på nätet. Är jag helt tappad bakom en vagn?

Under fyra år har **Ulrica Stigberg** samlat berättelser från forskare, ungdomar och församlingsarbetare och skrivit ett flertal böcker om unga och nätporr. På Arenan, sänds i Yle Fem 17.12 kl. 18.30, repris 18.12 kl. 10.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Fr 14.12 **kl. 10-11.30:** Musikleik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Hollmérus. **kl. 12.15-13.30:** Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12. **Lö 15.12** **kl. 10:** Skolgudstjänst med Tölö gymnasium i Tempelplatsens kyrka. Heikel-Nyberg, Böckerman. **Sö 16.12 3 söndagen i advent** **kl. 12:** Högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Gehlin, Almqvist, Böckerman, Enlund. Tomas Vokalensemble. Kyrkkaffe. Adventsinsamling av kaffe och ljus till Svenska S:t Mikael's församling i Tallinn. Insamlingen sker i Johanneskyrkans vapenhus i samband med söndagsgudstjänsterna fram till 16.12. **kl. 15:** De vackraste julsångerna i Folkhälsanhuset i Brunakärr, Mannerheimsvägen 97. Busck-Nielsen, Almqvist, Böckerman. Passionärens medverkar. **kl. 16:** De vackraste julsångerna i S:t Jacobs kyrka. Glögg serveras i vapenhuset från och med kl. 15. Repo-Rostedt, Enlund, Henricson. S:t Jacobskören och barnkören medverkar. **Må 17.12** **kl. 10-12:** Babyrytmikens julfest i Hörnan. Hollmérus. **kl. 13-15.00:** Kaffe med Johannes församling i Folkhälsanhuset i Brunakärr/Verkstaden. Öllberg. **kl. 14-16:** Café Falleral! Ett möte över generationsgränserna i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. Café-delen börjar kl. 14 och en glad musikstund kl. 15. **Ti 18.12** **kl. 12:** Lunchmusik i Gamla kyrkan med Santeri Siimes. **kl. 13.30-14.30:** Musikleikens julfest i Bokvillan, Tavastväg 125. Hollmérus. **kl. 18:** Tomasvägens julfest i Johanneskyrkans krypta. **On 19.12** **kl. 18:** De vackraste julsångerna i Gamla kyrkan. Gehlin, Busck-Nielsen, Almqvist. S:t Jacobskören, Tomas vokallensemble och Bulevardens kammar-musiksällskap. **To 20.12** **kl. 10-11.30:** Musikleikens julfest i S:t Jacob. Kvarnbergsbrinken 1. Hollmérus. **Middagsbön i Johanneskyrkan:** vardagar kl. 12. **Singelgruppens julfest:** fredagen 21.12.2018 kl. 18.00 i Korsalen, Högbergsgatan 10 E. Julsånger, glögg, gröt och jultårta, lekar. Andakt med Fred Lindström. Öppen för alla. Anmälningar till bo.ekman@evl.fi. Ta med julklapp för ca 5 euro.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus **Pastorskansliet har öppet:** må-ti, to-fre kl. 9-14 **MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3** **Lö 15.12kl. 11.30:** Välkommen på Julgröt. Kl. 13 sjunger vi De Vackraste julsångerna tillsammans med Matteus barnkör under ledning av Ville Valtanen. **Sö 16.12 kl. 10:** högmässa, Patricia Högnabba, Niels Burgmann , kyrkkaffe i Olavussalen **Ti 18.12 kl. 9.30:** dans kring granen utanför Matteuskyrkan. I ringdansens deltar barn från östra Helsingfors daghem. Far och morföräldrar, pensionärer och övriga daglediga är välkomna att dansa med barnen eller bara se på. Efter dansen inbjuds alla äldre på kaffe med dopp och samvaro i Olavussalen i 1 vän. **Ti 18.12 kl. 18.30:** Kyrkokören och julkören övar, Niels Burgmann. Kom med och sjung vid de vackraste julsångerna 23.12. kl. 18.30 i Matteuskyrkan. **Julkyrka onsdag 19.12 kl. 10:** i Degerö kyrka, Degerö lägstadium. **Julkyrka torsdag 20.12 kl. 13.30:** i Matteuskyrkan, Botby grundskola åk 7-9 **De vackraste julsångerna:** i Nordsjö kyrka torsdag 20.12. kl. 19

PETRUS

www.petrusforsamling.net **Kansliet är öppet:** må-ti kl. 10-13, ons kl. 13-16, to-fre kl. 10-13 09-2340 7100 Haga Prästgårdsväg 2, 00320 Helsingfors **Fr 14.12** **kl. 10 Musikleik i Hagasalen:** En rolig förmiddag för er med barn 0-5 år. Efteråt kaffe och smörgås! Vesperv. 12, 2 vän. **Lö 15.12** **kl. 9.30-13 All Day Breakfast:** Sista lördagsfrukosten på café Torpet före jul. Kom och njut då det passar dig! Café Torpet, Köpingsv. 48.

JULKONSERTER I MÄNGD

Körernas högtid

Julen är en musikalisk höjdpunkt på kyrkoåret och konsertutbudet är digert. Församlingarnas julkonserter hittar du i annonseringen här på Insidan.

Fransk julstämning

Kören Pro Christo sjunger franska julsånger i Kristuskirken i Helsingfors, söndagen den 16.12 kl. 16. Solist är **Roberto Cacciatore**. Fritt inträde.

kl. 16 Julmusik och De vackraste julsångerna: Sjung dig in i julstämning! Allsång och musikuppträdanden. Medverkande Arbis blåsorkester Tonvirveln, dirigent Johan Cantell. Petrus vokalsensemble, Kottby kyrka, Metsolavägen 14. **Sö 16.12**

kl. 10 Högmässa i Munksnäs kyrka: Söndagsskola för barnen! Tegels. 6. Metsärinta, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 12 Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Brofogdev. 12. Metsärinta, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 16.30 Puls-gudstjänst: En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Barnkyrka och Cool Kids för barnen. Hagasalen, Vesperv. 12

Ti 18.12

kl. 9 Morgonandakt: Andakt, bön, lovsång. För alla. Varje tisdag. Hagasalen, Vesperv. 12. Medverkande är lärjungaskolan Transform.

To 20.12

kl. 19 De vackraste julsångerna: Sjung dig in i julstämning! Liisa Ahlberg. Södra Haga kyrka, Vesperv. 12

ÖVRIGT
Café Torpet: Öppet må-fre 9-17, All Day Breakfast 15.12 kl. 9.30-13.

HELSINGFORS PROSTERI

Tomasmässans julfest: Tomasmässans julfest firas i Johanneskyrkans krypta 18.12 kl. 18. Avslutning med nattvard i kyrkan. Välkommen!

Julradion klingar: Lyssna på julmusik på www.jouluradio.fi

Julkруббор i Helsingfors centrum i 20 år: Besökare i Helsingfors centrum har kunnat njuta av julkрубbor i skyltfönster i 20 års tid. I år finns julkрубborna utställda från 25.11.2018-6.1.2019. De populäraste kрубborna genom åren, bland andra Helsinki- och Mirjami- kрубborna, finns nu utställda. Från 1. söndagen i advent finns kрубbor utställda även i kyrkor. Se närmare www.jouluseimet.fi

Det hjälper att prata: Kyrkans samtals hjälp finns till för dig som behöver ett lyssnande öra. De jourhavande är utbildade frivilliga eller kyrkligt anställda med tystnadsplikt. Samtalstjänsten består av chatt, brev- och telefonjour. Chattjouren är öppen må-to kl. 19-21 och finns på adressen www.samtalstjanst.fi. Telefonjourens nummer är 0400 22 11 90 (från utlandet +358400221190) och du kan ringa varje kväll kl. 20-23. Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors. Vi svarar inom några dagar.

Problem i parförhållandet eller familjen: Familjerådgivningen erbjuder helsingforsare professionell samtals hjälp vid problem i parrelationen och i krisituationer. Vi samtalat med dig om frågor som berör parrelationen, familjen och dig. Du kan komma ensam, med din partner eller med andra familjemedlemmar. Samtalen med mottagningssekreterarna och familjerådgivarna kostar inte något och är konfidentiella. Samtalen förutsätter inte att du är medlem i kyrkan. Ring tidsbeställningsnummer 09 2340 2555 vardagar kl. 9-12.

Kampens kapell: öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE
So 16.12. um 11 Uhr: Gottesdienst zum 3. Advent (Matti Fischer)

OLAUS PETRI

Lö 15.12 kl 13: Lucia ordnas av Svenska Gillet i Olaus Petri kyrkan. Åshöjdens musikklasser under ledning av Anna Schoultz medverkar.

Lö 15.12 kl 18: Helgsmålsbön. Valkeat yöt ensemble.

Sö 16.12 kl 11: Högmässa. Lars-Olof Ahlfors och Hanna Laakkonen-Yang. **Musikleken och babyrytmiken** har julpaus.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 16.12:
Esbo domkyrka kl. 12.15: Rönnberg, Wikman. Veteranerna och pensionärerna inbjuds speciellt. Kyrkkaffe i församlingssalen, Esbo Lucia medverkar.

Hagalunds kyrka kl. 12: Jäntti, Malmgren. Julgröt i församlingssalen.

Furornas jubileums-julkonsert: Esbo domkyrka fre 14.12 kl. 18. Sofia Lindroos, dirigent, Asa Gustavsson, flöjt, Teresa Wikström, sångsolist, Amanda Henriksen, piano. Fritt inträde, program 10 €. **Musikinstitutet Kungsvägens julkonsert:** Esbo domkyrka lö 15.12 kl. 16. Tongivarna bjuder på glögg utanför kyrkan och en sångensemble underhåller med Christmas Carols innan konserten börjar. Publikens släpps in kl. 15.45. I

konserten medverkar bl.a. Esbo Lucia, Kingsroad samt solister. Fritt inträde och program.

De vackraste julsångerna: Köklax kapell sö 16.12 kl. 16. Wikman, Jäntti. Glögg och pepparkakor.

Öppen mottagning: Esbo svenska församling, Kyrkogatan 10, to 20.12 kl. 10-12. Kom och träffa diakoniarbetaren för samtal.

GRANKULLA

To 13.12 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Kl. 18: Kröning av Grankulla Lucia i kyrkan. Årets Grankullabo Alf Skogster kröner Vilma Manninen till Grankulla Lucia. Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Luciaören uppträder under ledning av Pamela Sandström.

Lö 15.12 kl. 16: Julkonsert i kyrkan, Grankulla kammarkör GÖR, dirigent Satu Simola. Fritt inträde, programblad 15€.

Sö 16.12 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffé i nedre salen.

Må 17.12 kl. 19: De vackraste julsångerna i kyrkan, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Luciaören och DJV-band medverkar. Aulaglogg med mingel.

Ti 18.12 kl. 9.30: Familjelystans julfest i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo. Mammakören Änglaklang medverkar.

Kl. 9.30- 11: Diakonimottagning och bröddutdelning.

Kl. 13: Pensionärernas gemensamma julgröt med program i kyrkan och julgröt i övre salen. Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Grankulla Lucia samt GSP-Klang medverkar.

Kl. 18: Graziakören i övre brasrummet, Heli Peitsalo.

KYRKSLÄTT

Adventstidens och julens programblad: finns bl.a. i församlingshemmet, i kyrkorna och på församlingens samlingsplatser.

Fr 14.12 kl. 13-15: Effa för barn i åk 3-4 på Hörnan.

Fr 14.12 kl. 15-18: Övning inför julspelet på julafton i Kyrkslätt kyrka. Vill du vara med, kom och öva och prova kläder. Kl. 16 serveras tomtegröt så länge gröten räcker. Alla åldrar är välkomna.

Sö 16.12 kl. 12: Högmässa i Kyrkslätt kyrka. Lovén, Joki.

Sö 16.12 kl. 15: Vi sjunger tillsammans De vackraste julsångerna i Masaby kyrka med Aino-Karin Lovén och Susann Joki. Scouterna bjuder på julfest och glögg. Under festen samlar vi in julklappar till barn i åldern 0 - 16 år, som församlingens diakoni delar till lokala familjer med behov av hjälp inför julen. Ta gärna med dig en oinpackerad julklapp om du vill delta i insamlingen. Kollekten samlas in till förmån för Finska Missionssällskapets utrikesarbete.

Må 17.12 kl. 9.30: Julandakt för barngrupper och familjer i Kyrkslätt kyrka.

Ti 18.12 kl. 19: Julkonsert med Kyrkslätt manskör med barn och barnbarn, under ledning av Barbro Smeds i Kyrkslätt kyrka. Programblad vid dörren, 15 euro.

On 19.12 kl. 12-14: Gruppernas julgröt på församlingshemmet. Hjärtligt välkomna!

To 20.12 kl. 9.30: Julandakt för barngrupper och familjer i Masaby kyrka.

To 20.12 kl. 10-12: Knatterytmi på Hörnan.

To 20.12 kl. 19: O Helga natt -julkonsert med Susann Joki, Heidi Åberg och Jyrki Niskanen. Musik av Händel, Bach, Bizet, Sibelius, Schubert m.fl. Fritt inträde, programblad vid dörren, 15 euro.

Kyrkoherdeämbetet: öppet må-to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sön 16.12 kl 19: De vackraste julsångerna med Lucia i Gamla kyrkan, Kim Rantala, Anna Arola, Tammerfors Gospel Projekt, Eila-Sisko Helisma, Lisbeth Nyström

VANDA

Lö 15.12 kl. 18: De vackraste julsångerna och andakt, S:t Martins kapell, Strömfårav. 1. A. Paavola, A. Ekberg.

Sö 16.12 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkov. 45. M. Fagerudd, A. Ekberg

Sö 16.12 kl. 12: Mässa i Taizéanda, S:t Martins kapell. M. Fagerudd, A. Ekberg

Må 17.12 kl. 9.30, 10, 10.30: Barnens julandakt, S:t Martins kapell. A. Paavola, A. Ericsson, S. Lindroos

Må 17.12 kl. 11: Musiklek & babyrytmik, säsongsavslutning, S:t Martins kapell Terminsstart 7.1.2019, förhandsanm.

Musikpedagog Heidi Åberg
Ti 18.12 kl. 10: Barnens julandakt, S:t Martins kapell. A. Paavola, A. Ericsson, S. Lindroos

To 20.12 kl. 10: Barnens julandakt, Folkhälsanhuset, Vallmov. 28. A. Paavola, A. Ericsson, S. Lindroos

To 20.12 kl. 18: Missionskväll med de vackraste julsångerna, Bagarstugan, Kurirv. 1. K. Andersson, A. Ekberg

FR 21.12 kl. 14: Julkyrka, Folkhälsanhuset, Vallmov. 28. A. Paavola, A. Ekberg
Dagklubb: för barn i 2,5-6 års åldern alla vardagar utom on. Klubbtrymmet i Myrbacka. Säsongsavslutning 21.12 med julfest. Startar på nytt 7.1.

Pysselcafé: för barn i åk 3-6, ti och on kl. 13-17. Klubbtrymmet i Myrbacka. Säsongsavslutning 19.12 och startar på nytt 8.1.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

To 13.12:

- **kl. 18 Kröningskonsert Ekenäs Lucia:** Ekenäs kyrka. Barnkörena Primo o. Secondo, ungdomskören, cellister från musikinstitutet deltar under M. Henriksens ledn. Kollekt för församlingens julhjälp.

Sö 16.12:

- **kl. 10 Högmässa:** Ekenäs kyrka. Cleve, Hätönen.

- **kl. 16 De vackraste julsångerna:** Snapertuna kyrka. Yliportimo, Nygård.

- **kl. 16 Konserten Tid för jul:** Bromarvs kyrka. Susann Sonntag med familj. Fritt inträde, arr. i samarb. med Sparbanksstiftelsen.

- **kl. 18 Cajornas julkonsert:** Ekenäs kyrka. Dir. S. Selenius, T. Granroth och Finlands Lucia medv. Fritt inträde, program 10€ till förmån för luciainsamlingen & församlingens julhjälp.

Ti 18.12:

- **kl. 9 & 9.45 Barnens julkyrka:** Ekenäs kyrka. Lindström, Nylund, Hätönen.

- **kl. 19 Julkonsert:** Ekenäs kyrka. Musikinstitutet vid Raseborgs kulturinstitut. Fritt inträde, program 5€.

- **kl. 19 De vackraste julsångerna:** Tenala kyrka. Tenala-Bromarv kyrkokör, dir. S. Lindroos och Tenala-Bromarv Lucia medv. Kollekt för FMS.

On 19.12:

- **kl. 9 Barnens julkyrka:** Tenala kyrka. Yliportimo, Nylund, Lindroos.

- **kl. 19 De vackraste julsångerna:** Ekenäs kyrka. Ekenäs kyrkokör & Snapper-tunakören, dir. P. Nygård medv. Kollekt för FMS.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 16.12:

- **10.00 Högmässa, 3. s. i advent:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

- **15.00-18.00 Missionssyfoöreningens julbasar till förmån för missionsarbetet i Nepal:** Prästgården. Handarbeten, hem-bakt, lotteri & kaffe.

- **16.00 De vackraste julsångerna:** Ingå kyrka. Kyrkokören medverkar. Gustafsson Burgmann.

Må 17.12:

- **18.30 Bibelgruppen:** Prästgården. Hellsten.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Högmässa sö 16.12

kl. 10: i S:t Maria kyrka i Pojo.

kl. 12: i S:t Katarina kyrka i Karis.

Mera info: www.karis-pojo.forsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Lö 15.12. kl 14: De Vackraste julsångerna i Lojo kyrka under Forna tidens julmarknad.

Sö 16.12. kl 13: Högmässa med de vackraste julsångerna i Virkby kyrka. Kyrkkaffe och taxi.

Beställning av taxi: till söndags gudstjänst skall beställas på fredag och till svenska kretsen på måndag. Telefonnumret till taxin är 040 500 96 35. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

Kristna terapeuter utexaminerades

Utbildningen ”Lös-ningsfo-kuserad kristen terapeut”, som de senaste två åren pågått på Evangeliska folkhögskolan i Vasa, firade sin avslutningsfest med dimission den 17 november.

Den tvåspråkiga kursen ordnades i samarbete med Kristillinen terapia-instituutti med psykoterapeut **Mikko Takala** som ansvarig kursledare. Antalet kursdeltagare har varit drygt fyrtio, varav cirka en fjärdedel svenskspråkiga.

Utbildningen, som omfattar 80 studiepoäng, har bestått av närstudieträffar ungefär ett veckoslut per månad, samt hemuppgifter av såväl teoretisk som praktisk natur, bland an-

FOTO: JOHAN SANDBERG

nat klientarbete.

Detta var den andra utbildningen i sitt slag som ordnades på Efo och en tred-

je planeras starta i november 2019.

■ CAROLINA DJUPSJÖBACKA

CARLA IHATSU har domkyrkan i Helsingfors som sin arbetsplats. FOTO: MALIN AHO

Bakom luciakulisserna

FOLKFEST. Levande ljus i håret, blåst, kanske is och en minuttidtabell – utmaningarna kan vara många när 1 500 människor fyller domkyrkan för att se luciakröningen.

– Första mötet inför Lucia har viredan i oktober. Då är Folkhälsan och Yle på plats i kyrkan och planerar det praktiska, till exempel var kameran ska stå. Det är en otroligt noggrann tidtabell.

Det berättar **Carla Ihatsu** som är vaktmästare i Helsingfors domkyrkoförsamling, närmare bestämt i domkyrkan.

– Jag har skrivit upp var notställen ska stå och var flygeln och extra stolar ska placeras.

Carla Ihatsu är spindeln i nätet för luciakröningen eftersom hon är tvåspråkig. Hennes specialansvar till vardags är blommor, kyrktextilier och värdeföremål.

– På luciadagen ska det vara två ljus och lila färg för det är fastetid, säger hon utan betänketid.

– Därför får blommorna inte vara så hemska stora. Vita blommor passar till Lucia tycker jag.

Lucia valdes en fredag och genast på måndag fick Carla Ihatsu ett viktigt samtal.

– Då får jag veta vilken längd flickorna har. De lånar tjugotre vita albor härfån som måste vara rena och i fint skick.

De sammanlagt 118 alborna har funnits länge i församlingen, och är ursprungligen tänkta för konfirmander.

– Jag har märkt att flickorna blir allt längre. Vi har långa ungdomar i dag.

Det är endast två vaktmästare som jobbar vid kröningen.

– Men i och med att det är Folkhälsans tillställning har de med egen säkerhetspersonal, till exempel vakter som står vid dörrarna och som vi kan meddela när kyrkan är full. Vi är inte elaka när vi inte släpper in mer folk, utan det är av säkerhetsskäl.

Mycket som ska klaffa

– Mest nervös är jag egentligen för sådant jag inte kan påverka, till exempel att tidtabellen ska hålla. Hela gården och torget utanför kyrkan är fulla med folk som tittar på klockan. Kyrkan ska först tömmas på publik och

sedan ska Lucia komma ut vid trapporna klockan sex.

Dörrarna mot torget öppnas sällan.

– De är stora och tunga och ofta sväller de så de är svåra att öppna. Ännu svårare är det om vinden är stark och blåser dem inåt. Vi brukar vara två som hjälps åt.

Gården sköts av underleverantörer, och de är beredda att hålla trapporna snö- och isfria vid behov. Efter kröningen återstår städning.

– Det är mycket fejdande efteråt. I bänkarna blir allt möjligt kvar, och om det är dåligt väder kommer det in mycket smuts.

Att det pågår något hela tiden i domkyrkan hör till vardagen för de anställda. En vecka före kröningen firas bland annat självständighetsdagens gudstjänst, vilket gör att Carla Ihatsu jobbar nio dagar i sträck.

– Vi som jobbar här är vana vid stora händelser så Lucia är inte märkligare än något annat.

Hittills har inga värre fadäser inträffat under Carla Ihatsus sju år i domkyrkan.

– Alla har varit friska och ingen har brutit ihop av nervositet.

■ ULRICA HANSSON

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

Begravningsbyråer
NYMAN & Co Ab
www.hautausnyman.fi

Hautaustoimisto - Begravningsbyrå
Lindqvist

www.hautaustoimistolindqvist.fi

VÖRÅ KOMMUN **VÖYRIN KUNTA**
www.vora.fi / 06-382 1111

Sven-Erik Syrén's Förlag

tfn: 050-301 6598

KONTAKTOR Oy AB
Tel. 06-317 7900

Nagu Apotek
Nauvon Apteekki
(02)465 1414
Korpo Apotek
Korppoon Apteekki
(02)463 1366

PÖRKENÄS
www.porkenas.net

Svenska pensionärsförbundet
www.spfpension.fi

BEGRAVNINGSTJÄNST
Kalmari
www.hautauspalvelukalmari.fi

Kyrönmaan Näkö Oy

Tervajoki
Tel. (06) 478 5440,

Korsnäs Blomster och Begravningstjänst
tel 06-364 1410

Oy Östman Trading Ab
www.siajaatelo.fi

Hautaustoimisto Mattsson
Karleby
tfn. 040-500 9380

Jeppo Kraft Andelslag

Tel. 06-788 8700, fax 06-788 8749

Werthmanns Begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy
www.werthmanns.com

Barman Anders FMA
Tfn 040-728 7339
Snappertuna

Begravningsbyrå Hautaustoimisto
INGMAN
Fullständig begravningservice
tfn. 322 2999

BEGRAVNINGSBYRÅ
Nocturne Ab
Tel. 018-19028
www.nocturne.ax

Pörtom Hembygdsförening
Tel. 050-541 6092

Malax Begravningsbyrå AB
mbb@pp.malax.fi
www.malaxbegravningsbyra.fi

Ab J. Tidstrand Oy
www.tidstrand.fi

Begravningsbyrå Grönroos
Sibbo
tfn. 09-239 2688

Br Bäcklund
Tel. 06-364 3140, Korsnäs
brbacklund@gmail.com

LOCUS
www.locus.fi

Fiskaffär Snickars Ab
Tel. 050-527 2306

VAASAN RAKENNUSKORJAUS OY AB
VASA BYGGNADSREPARATION
(06)320 9100
www.vaasanrakennuskorjaus.fi

Kimito Begravningsbyrå Ab
Kemion Hautaustoimisto Oy
Tfn: 02-423655

BOX BED & BREAKFAST
Handelsmans Cafe
www.handelsmanscafe.fi SIBBO

CJ-Center Kb
Jonny's
Försäljningstjänst
www.cjcenter.fi

Sagalunds Museum
www.sagalund.fi

INKAST NINA ÖSTERHOLM

Efterlyses: bönbok för skraja föräldrar

MIN VÄN hade varit deprimerad men tack och lov tillfrisknat. Efteråt hörde hen att det funnits närstående som under sjukdomens gång tvivlat på att min vän någonsin skulle tillfriskna. Bekanta som tänkt, nej, det här kommer nog aldrig att gå vägen. Det hade sårat min vän i efterskott. Trodde du inte på mig? På att mitt friska jag fanns kvar? Hur ska jag själv orka tro på ett tillfrisknande om du inte tror på mig?

Själv kämpar jag med framtidstro för mina barns del. Det finns miljontals fruktansvärda scenarier för tonårsliv i Helsingfors och jag har utforskat dem alla i tanken. Och då är mina barn alltså i dagisålder just nu.

Hur ska jag våga tro på att de kommer att klara sig i världen och att det ska bli bra typer av dem? Hemmets bönbok i all ära men var är bönboken för skitskraja föräldrar? Och hur påverkar det barnen ifall jag ständigt tvivlar på att världen är god och framtiden ljus? Trodde du inte på mig? kommer de att fråga. Hur ska de själva orka tro på en bra framtid om inte jag vågar göra det?

SÅ LÄNGE det finns liv finns det hopp, sägs det. Men ibland/ganska ofta/för det mesta orkar man ju varken tro eller hoppas på något alls själv. Vem ska då bära hoppet när jag inte orkar? För mig personligen, som är en extrovert gemenskapsknarkare, så heterlösningen "vänner". Jag behöver gruppen, teamet, församlingen för att orka tro.

Ensam är jag skitsvag. Idealet är väl en församling där så många tror tillsammans att det alltid finns någon som har en bra dag när alla andra tvivlar.

IKVÄLL SÖKER jag gemenskap och hopp på Senatstorget med alla andra barfota helsingforsare som om det så regnar "kärringar med spikar i näsan" prompt ska se Lucia skrida ner för Domkyrkans trappor.

Tillsammans i traditionens trygga mönster försöker vi hålla liv i hoppet om att vintermörkret snart ska flykta – medan det blåser 15 meter i sekunden och julgranen på Senatstorget välter. Så länge det finns liv finns det hopp. Glad lucia!

Nina Österholm jobbar med information i kyrkan i Helsingfors.

VI KÖPER ALLA TYPER AV KABEL- OCH ÄDEL-METALLSKROT ÄVEN JÄRNSKROT AV ALLA KVALITETER

A&S TRADING

Vid förfrågningar och offerter:
Tel. 050-343 2707
E-post: astradingdigital@gmail.com

Vill du vara med och göra Österbotten livskraftigt?
STÖD SVENSKSPRÅKIG HÖGSKOLEVERKSAMHET

Höskolestiftelsen
I ÖSTERBOTTEN

Donationer och testamenten: Kontakta tf VD Kjell Blomqvist, tel. 050 5575 180, Vasaspl. 16, Vasa
www.hogskolestiftelsen.fi Tillstånd för penninginsamling RA/2018/1137

KOLUMN RESPONS

En arbetstagare ska få äga sin information

Johan Sandberg ifrågasätter sekretessen kring arbetsgares frånvaro i sin kolumn På tvären i senaste KP (49). Med sitt snäva resonemang lyckas han visa upp ett prakt-exemplar på hur otur man kan ha då man tänker. Sandberg har tydligen varit privilegierad och bara varit sjuk-skriven på grund av förkylningar och magsjuka, sådant som är enkelt att diskutera i efterhand. Men hur är det om ens tonåring överdoserat mediciner och dricker kol på akuten? Ens partner åker fast i drogtest på arbetsplatsen? Eller man råkar ut för ett missfall i vecka 9?

Kriser i familjen, psykiskt illamående eller plötsliga dödsfall vill man oftast diskutera med de närmsta, i alla

fall i början. Kablas det ut att man är sjukskriven kan det lätt bli en källa till välment kallprat under nästa träff. Om man vet eller antar att någon varit sjuk är det nämligen ofta hyfsat att fråga om hälsa och mående vid nästa träff. Att bli avbokad med hänvisning till arbetstagarens frånvaro ger arbetstagaren själv rätt att vid nästa träff dela information – eller inte.

Att vara sjuk är inga konstigheter, men också en arbetstagare ska få äga sin information. Att tycka att man som andra part har rätt till den informationen, såsom Sandberg ger uttryck för, är förmåtet.

LISA LINDELL
Jakobstad

Svar: Nej, livet är inte rättvist. Endelmänniskor drabbas mer än andra. Jag förstår att man gärna vill undvika kallprat om man drabbats av det som Lindell ger exempel på. I fallet jag nämnde i min kolumn kom

informationen om sjukskrivningen varken från arbetsgivaren eller personen i fråga.

JOHAN SANDBERG
Redaktör

LEDIG TJÄNST

Nykarleby församling söker en

UNGDOMSARBETSLEDARE / IT-ANSVARSPERSON

på heltid från 1 februari 2018.

Vi söker dig som trivs till sammans med ungdomar och har en kristen övertygelse. Du är beredd att jobba också på kvällar och helger när det behövs. Till arbetsbilden hör också läger.

Till IT-ansvaret hör ansvaret för webbplatsen. Du kan söka ena eller båda av tjänstens delar. Ansökningstiden går ut **21.12 kl. 16.00**.

Välkommen med i vårt team! Frågor och ansökningar riktas till kyrkoherde **Mia Anderssen-Löf**: mia.anderssen-lof@evl.fi • 040 8687440

www.nykarlebyforsamling.fi

Ge en Annorlunda Gåva® i julklapp!

Get 30€

Yrkesutbildning 30€

KUH Kyrkans Utlandshjälp

annorlundagava.fi
tfn. 020 787 1201

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Rökfri och ansvarsfull studerande söker etta/två i Åbo centrum. Max 550€/mån. 0443552276

Par söker hyresbostad i Helsingfors centrum. Båda har fast jobb inom musikindustrin. Röker ej och har inga husdjur. Tel: 0440528725

Skötsam glad 26-årig tjej söker etta eller mindre tvåa i Mariehamn. Röker inte och har inga husdjur! Tfn: 045 73453690

UTHYRES

Bra lägenhet i Vasa, 42,5 kvadratmeter på Vasaesplanaden omfattande ett rum och kök samt duschrum. Hyra: 530€ per månad. Ledig 1.1.2019. Tel. 0400 667172.

Tvåa i Åbo centrum. 2R+K+inglasad balkong. 49 m². 7.vån. Renov.2016 720 €/mån. Tel: 050 65219

Trea i H:fors Kvarnbäcken. 700 m till metron. Ledig 1.2.2019. Tfn 0295326409

Sauustama ORAVAIS Rökteri

TILL JULENS FESTMÅLTID

FÄRDIG DIREKT FRÅN PAKETET

www.oravaisrokeri.fi

Caritas-gruppen för Svenska Frimurare Ordens loger i Helsingfors anordnar

EN JULVÄLGÖRENHETSKONSERT

"Ja kom kära Jul"

torsdagen den 20.12.2018 kl. 19.30
i Olaus Petri Kyrka, Minervagatan 6, Helsingfors

Kom och slappna av en stund och lyssna på vacker julmusik! Genom att köpa programbladet bidrar du till att julglädjen kan spridas också till många som är i behov av hjälp. Konserten varar ca. en timme.

Medverkande: Tanja Kauppinen-Savijoki, sopran
Rabbe Österholm, baryton
Petri Lindroos, bas
Sixten Enlund, orgel
Kristian Nyman, piano

Programblad å 15 euro vid ingången före konserten från 18.30. Intäkterna dirigeras via församlingarnas diakoniverksamhet till behövande i Helsingfors-området.

Vi hjälper i sorgen.

HELSINGFORS	VANDA
BERGHÅLL 010 76 66500	DICKURSBY 010 76 66560
FORUM 010 76 66620	MYRBACKA 010 76 66600
MALM 010 76 66630	HYVINGE 010 76 66580
ÖSTRA CENTRUM 010 76 66590	KERVO 010 76 66550
TÖLÖ 010 76 66530	
ESBO	
ALBERGA 010 76 66610	Samtalspris 0,0835 €/
ESBOVIKEN 010 76 66640	samtal + 0,1209 €/min
HAGALUND 010 76 66570	

HOK-ELANTOS BEGRAVNINGSTJÄNST

hok-elannonhautaupalvelu.fi hok-elannonlakipalvelu.fi

Din födelsedag kan hjälpa någon

Öppna ett bemärkelsedagskonto

Ta kontakt med oss 020 7127 266

finskamissionssallskapet.fi/ bemarkelsedag

Priser för samtal till 020-nummer: 020 samtalen kostar 8,4 cent/min från både trådtelen och mobil (moms på 24 % ingår). Insamlingstillstånd: RA/2016/517 och ÅLR 2017/6120

FINSKA 1889 MISSIONSSÄLLSKAPET

Bildskal observerad på församlingens parkering: "Herrens vägar äro förunderliga. Du har blinkers. Använd dem!"

Läsning för alla dagar!

Ylva Eggehorn

Natt och dag

– Ord för årets alla dagar

En bok för daglig reflektion och andakt under ett helt år. Ylva Eggehorn har i mer än 50 år berört människor med sitt språk. I *Natt och dag* har hon samlat texter från olika tider och sammanhang till-sammans med ett antal nyskrivna. Kalenderår och kyrkoår, årstidsväxlingar, livets skiften och koltrastsång är några av de trådar som löper genom de 366 texterna. En blandad skatt från bön och lyrik till reflektioner och skönlitterära texter.

Verbum, inb.

29⁵⁰

Liselotte J Andersson

Inte långt borta

– från någon enda av oss

365 korta texter, en för varje dag under året. Här finns ett brett spektrum av känslor och liv, från det ljusaste ljusa till det nattsvarta. Förhoppningen är att läsaren ska finna en spegel i det skrivna och en möjlighet att låta både tystnad och ord gå från yta till djup, men ärendet är större än så. En inbjudan att dela livets viktigaste upptäckt: Gud är inte långt borta – från någon enda av oss.

Artos, inb.

30⁰⁰

Dagens Lösen

2019

Goda ord lyser upp din dag! Den lilla boken med bibelord, böner och tankar för årets alla dagar kommer ut på över sextio olika språk. Nu med nytt, vackert omslag i kartong!

Fontana Media, Hft.

9⁸⁰

Fler böcker hittar du i vår julbilaga som ingick i KP 48!

Jul-popup

IDAG 13 december på Sandvikskajen i Helsingfors mellan 12-18!

Hitta de bästa bokklapparna!

Vi bjuder på mingel, glögg och dadelkaka! Sandvikskajen 13, vån. 1.

